...УУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой
ҮНЭН

...й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 50 (7958)
ФЕВРАЛИИН
26
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ургэн олон колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хадаа хүдөө ажахые эрид ехээр дэбжээхэ талаар партиин табиһан зорилгые өөһэдымнай түрэл, тон шухала хэрэг гэжэ тоолоод, шэнэ табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада арга боломжонуудые бэдэрэн элирүүлжэ байха юм.

(СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай элидхэлһээ).

...ветскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

...алиин 23-най үглөөнэй заседани

...үглөөнэй заседани дээрэ ...Е. Буркацкая түрүүлэг...а. СССР-эй арадай ажа...-1960 онуудта хүгжөөхэ ... табанжэлэй түсэб тушаа ... XX съездын Директивэ... нүхэр Н. А. Булганинай ... зүбшэн хэлсэлгэ энэ за...рэ үргэлжэлүүлэгдээ.

...Н. И. Бобровниковто (Мос...торганизаци) үгэ үгтөө. ... табанжэлэй түсэб ту...ин Центральна Комите...ион Директивэнүүдэй про... советскэ арад шэнтеэр ... ажалшад нэгэн һанал...шаатаа гэжэ тэрэ хэлээ.

...дай ажабайдалые улам ...ка талаар парти, пра...ин бэелүүлжэ байһан хэм...ануул соо городской ба...һуури эзэлнэ гэжэ тэмдэг...иа, столицые шэнэдхэн ... асуудалнуудта нүхэр ...ов дэлгэрэнгытээр тогто... байна.

...нүхэр А. Н. Косыгин үгэ ...ти, правительство хүндэ ... булюу ехээр хүгжэлтые ...раа, хүдөө ажахые дэб...хүнгэн ба эдеэ хоолой ...мостиин бүхы һалбари...үгжөөлгэдэ тон ехэ ан...дуулна. Шэнэ табанжэл...лэй зүйлнүүдые үйлэдбэ...һайлхада. 60 процентээр ...гдэхээр XX съездын Ди...дэй проект соо хараалаг...

...ахи табанжэлдэ хүнгэн ба ... промышленность урда ... орходоо хүдөө ажахын ... түүхэй эд абаха, нии...лэй эд бараа бүтээхын ... ба синтетическэ түү...үйлэдбэрилгэ горьтойгоор ... байна. Предприяти...эо ехэтэй автоматическа ...нүүдээр болон поточно ...р бүри түргэнөөр хангат... гэжэ тэрэ хэлээ.

...табанжэлдэ промышленна ... эд бараа ба эдеэ хоолой ...е үйлэдбэрилтын ургал... мэдээнүүдые үгэ хэлэгшэ ...

...риин бүд нэхэлгэ 9.263 ...етр хүрэтэр дээшэлүүлэг...а. 1960 ондо 455 миллион ...оёгдохо юм. Табанжэлэй ...ол зүйлнүүдые бүтээлгэ ... үлүүтэй дахин ехэ боло... үйлэдбэрилгэ хоёр дахин ...Тиигэжэ хүн зоной хэрэг...арлаар хүсэдөөр хангагда...итерска болон бусад зүйл...ргалга бүри үргэдхэгдэхэ ...адахи табанжэлэй туршада ... дотор мяха абалга ба һү ...хоёр дахин нэмэхэ байна. ... промышленность ехээр ... юм.

... ба эдеэ хоолой промыш...а хэрэгтэй түхеэрэлгэнүү...дэг машина бүтээлгын ...нуудай үмэнэ табигдажа ...рилгонууд тухай нүхэр Ко...шань хэлээ.

... арадай ажахые хүгжөө...дахи табанжэлэй түсэб ту... XX съездын Директи... проектые советскэ арад ...айгаар угтаһан ба һайшаа... гэжэ нүхэр К. П. Орлов...орусска парторганизаци)

...эттэ гэжэ хүдөө ажахын ар... колхозникуудай хүдэлмэри ...ашанхи түсэбүүд тухай үгэ ...хөөрөө. Тус колхоз 1.200 ...рхэтэ айлые нэгэдүүлнэ, 9 ...ектар газартай. Тус артель ...аа бүхы һалбаринуудһаа ... доход оруулдаг. Арбан жэ...за соо энэ колхоз ехэ тал...һээ хартаабхын тон һайн ...аа дараалуулан абаа. Үн...жэлдэ гүрэндэ ба колхозно ... дээрэ хартаабха худалда...иллион үлүүтэй түхэригэй олзо оруулаа. Овощь болон сад тарилгаһаа 1,5 миллион үлүүтэй, лён тарилгаһаа 7,5 миллион түхэриг олзо оруулһан байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.920 килограмм һү һааһан, тахяа бүриһөө 158 үндэгэ абаһан байна. Малажалһаа энэ артель 5,2 миллион түхэригэй олзо оруулаа.

1955 ондо ажалта үдэртэ 30 түхэриг мүнгэн, 3 килограмм ороохон, 10 килограмм хартаабха болон бусад продукт хубаагдаа. Жэшээлхэдэ, колхозник Дудченкын бүлэ 280 пүүд ороохо таряа, 880 пүүд хартаабха, 90 пүүд овощь, 43 мянган түхэриг мүнгэ абаһан байна. Иимэ бүлэнүүд тус артельдэ олон юм.

Бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшанарые шэлэн олохо хэрэгтэ колхозой правлени ба партийна эхин организаци ехэ анхарал хандуулдаг. Бидэнэр хүнүүдтэй оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ, ажахыгаа зүбөөр эрхилхэ, ниитын баялигые хамгаалха ба арбидхаха хэрэгтэ тэдэнийе һургадаг байнабди гэжэ нүхэр Орловский мэдүүлээ.

Барилгын асуудалнууд тухай нүхэр Орловский саашань хэлээ.

Удаань нүхэр **Н. К. Байбаков** үгэ хэлээ. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүдэй проект зохёолгын онсо өөрэ зүйл тухай тогтохо зуураа, энэ хүдэлмэридэ ороной ажалшад үргэнөөр хабаадалсажа, олон үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байна гэжэ тэрэ хэлээ. Энэнь предприятинуудые ашаглаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ химдаруулха талаар Министерствонууд болон Госпланай даб дээрэхи хараануудые дээшэлүүлхэ арга олгоһон байна. Директивэнүүдэй проектые зохёоходоо Госплан хадаа хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөхэ тухай партиин политикые, КПСС-эй ЦК-гэй болон Советскэ правительствын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгоһон байха юм.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ шэнэ табанжэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ утаа ехэ удхашанартай гэжэ нүхэр Байбаков онсо тэмдэглээ.

Философско ба экономическа науканудые социалистическэ байгуулалтын практикатай нягта холбоотой болгохо шухала байһан тухай нүхэр **Т. С. Мальцев** (Курганска парторганизаци) хэлээ. Естествознани хадаа байгаалиин хуули ёһонуудые мэдэжэ абалгадань хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Курганска областиин «Заветы Ленина» гэжэ колхозой газарай хүрьһэ элдүүрилгын талаар хэрэглэдэг шэнэ системын булюу һайн байһаниие тодорхой жэшээнүүд дээрэ нүхэр Мальцев харуулаа.

Хүдэлмэриин хүсэ ба мүнгэ зөөри багаар гаргашалан олзо доход ехээр абахын тулада газар элдүүрилхэ бүри ашагтай арганудые экономистнууд-агрономуудай шэнжэлэн үзэхэ шухала байһан тухай нүхэр Мальцев саашань хэлээ.

Арадай ажахыда техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудалнууд тухай нүхэр **В. А. Малышев** үгэ хэлэхэдээ тогтоһон байна.

Мүнөө үеын онсо өөрэ зүйлэнь юуб гэхэдэ, наукын болон техникын асуудалнуудта хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал хандуулхые эринэ гэжэ партиин Центральна Комитет тэмдэглэһэн байна. Мүнөө наука ба техникэ хэзээ хэзээнэйхиһээ хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. Энэ хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудта үйлэдбэриие һайжаруулхын ба юумэ бүтээлгые химда сэнтэй болгохын тулада наука болон техникын туйлалтануудые тэрэ дороонь ашаглан хэрэглэхые эринэ. Энээнэй тулада бүхы арга боломжо манайда бии: һайнаар хүгжэнги мүнөө үеын промышленность бии, дүй дүршэл ехэтэй эрдэмтэдтэй, инженернүүд ба технигүүдтэй байнабди. Мүн хүдэлмэришэн ангиин культурно-техническэ хэмжээн дээшэлээ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Проект зохёодог инженернүүд пормышленна шэнэ предприятинуудай проект зохёоходоо мүнөө үеын техникые зоримгойгоор ба үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалые хараалха, тиигэжэ арадай ажахыда хэдэн олон миллион түхэриг алмаха уялгатай гэжэ үгэ хэлэгшэ онсо тэмдэглээ.

Түмэр замай транспортые хүгжөөхэ талаар Директивэнүүдэй проект соо хараалагдаһан угаа ехэ хүдэлмэри тухай нүхэр **Б. П. Бещев** хэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ ашаа шэрэлгын арбан дүрбэн процентые электровозууд ба тепловозууд зөөдэг байгаа. Тиихэдэ шэнэ табанжэлэй эсэстэ бүхы ашаанай 45 процентыень электровозууд ба тепловозууд зөөхэ юм. 8 мянга үлүүтэй километр түмэр замда электровозууд ябадаг болохо. Тэрэ тоодо ороной центрые Уралтай, Сибирьтэй болон Донбасстай холбоһон гол магистральнууд оролсоно. 18 мянга хүрэтэр километр утатай түмэр замда тепловозууд ябадаг болохо юм.

Транспортые техническэ талаар шэнэдхэн байгуулха хэрэгые бэелүүлгэ Зам харилсаанай министерствын, мүн бусад хэдэн министерствонүүдэй зүгһөө ехэ оролдолго гаргахыень эринэ. Тиихэтэй хамта транспортна машина бүтээлгын ба электротехническэ промышленностиин министерствонууд шэнэ түхэлэй локомотивуудые бүтээжэ гаргадаг болохо хүдэлмэреэ тон ехээр унжагайруулна гэжэ нүхэр Бещев тэмдэглээ.

Замай ажахые шэнэдхэн байгуулгые саашадань шангадхахаар Директивэнүүдэй проект соо хараалагдана. 65 мянган километртэ, шэнэ түхэлэй рельснүүд, тэрэ тоодо 58 мянган километртэ томо рельснүүд табигдаха юм. Шэнэ түмэр замуудые бариха, мүн замые хоёролжон болгохо хүдэлмэринүүд хараалагдаа.

Түмэр замай транспортын хүдэлмэриин дутуунуудые нүхэр Хрущев, съездын бусад зарим делегадууд тон зүбөөр шүүмжэлээ. Эдэ дутуунуудые зайсуулхын тулада Зам харилсаанай министерство хэмжээнүүдые абаха гэжэ нүхэр Бещев хэлээ.

Харин гүрэнүүдэй хэдэ хэдэн компартинуудай түлөөлэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ съездые амаршалжа, делегадуудаар хани халуунаар уттагдаһан байна.

Данийн Коммунистическэ партиин зүгһөө нүхэр **А. Ларсен** иигэжэ хэлээ:

Танай съезд хадаа Советскэ Союзда социализмын тон ехээр хүгжэлгые, капиталистическэ системэдэ орходоо социализмын булюу байһые эли тодоор гэршэлэн харуулна. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, эбтэйгээр зэргэ оршохын ба бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө эб найрамдалда дуратай хүн түрэлтэнэй тэмсэлдэ Советскэ Союзай түгэлдэр хүсэн болодог байһые энэ съезд үшөө дахин баталан харуулба.

Советскэ Союз хадаа Данийн ба датска арадай ханинь байһанаа хододоо харуулдат, манай ороной суверенитедые хододоо хүндэлдэг, энэ суверенитедээ хамгаалгадань Данида туһалдаг, манай гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ хэзээдэшье хамааралсадагтүй байһан юм. Эгээл иимэһээ, хамагай түрүүндэ социализмын орондо эсэргүүтээр шэглүүлэгдэһэн Хойто-Атлантическа сэрэгэй союзда оронгүй, харин нейтральна нацануудай зэргэдэ Данийн үлэхэ ёһотой байһаниинь тон эли болоно гэжэ нүхэр Ларсен саашань хэлээ.

Индиин Компартиин зүгһөө нүхэр **Аджой Кумар Гхош**, Норвегиин Компартиин зүгһөө нүхэр **Э. Левлиен**, Мексиканска Компартиин зүгһөө нүхэр **Д. Энсина** съездэ ахадүүгэй халуун амаршалганууды хүргөө.

КПСС-эй XX съездэ Турциин, Алжирай, Колумбиин компартинуудай эльгээһэн амаршалгын бэшэгүүд үглөөнэй заседани дээрэ уншагдаа.

Февралиин 23-най үдэшын заседани

Үдэшын заседани дээрэ нүхэр **З. Р. Рахимбабаева** түрүүлэгшээр һууба.

Нүхэр **В. А. Кучеренко** түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Зургаадахи табанжэлдэ капитальна барилгын талаар барилгын индустриин хүдэлмэришэдэй урда туйлай ехэ зорилгонууд табигданхай. Барилгые дам саашадань индустриализацилхын, тэрэнэй шанарыень һайжаруулхын ба үнэ сэнгыень химдаруулхын тулада партиин Центральна Комитет, манай Правительство хэдэ хэдэн шиидхэбэринүүдые абаһан байна. Энээниие бэелүүлэн барилгашад зарим тэды амжалта туйлаа. Гэхэтэй хамта, барилгын хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ нүхэр Кучеренко хэлэбэ.

Манай орондо барилгын хэрэгые улам саашадань һайжаруулха асуудалнууд тушаа үгэ хэлэгшэ тогтобо. Жэшээнь, зургаадахи табанжэлэй эсэстэ барилгашадай ажалай бүтээсэ 52 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлэгдэхэ байна. Энэ хадаа барилгые саашадань индустриализацилһанай, барилгын организацинуудые томодхон мэргэжүүлһэнэй, барилгын хүдэлмэриин эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар туйлагдаха байна.

Городской барилгын асуудалнууд тушаа нүхэр Кучеренко удаан тогтожо хэлэбэ.

Нүхэр **В. В. Мацкевичтэ** үгэ үгтэбэ.

Центральна Комитет ба бүхыдөө манай парти хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг байна. Абтаһан хэмжээ-ябуулганuудай ашаар хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ зарим тэды амжалта туйлагдаа. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ ехэ болоһон ба колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлгэ нилээд һайжараа.

Ороохо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ зорилгые бэелүүлхэдээ тарилгые болон хуряалгые богони болзор соо үнгэргэхэ, мүн тэрэниие амяарлан хуряаха ба сортовой үрэһэ хүрэнгөөр тарилга хэхэ шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Саашадань нүхэр Мацкевич өөрынгөө үгэ соо газар тариалангай органуудай хүдэлмэри тушаа хэлэхэдээ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд экономическэ эрдэм һургаал шудалха ёһотой гэжэ хэлэбэ.

Нүхэр **А. Г. Шереметьев** өөрынгөө үгэ соо хара металлургиие хүгжөөхэ асуудалда тогтобо. Манай металлурги хадаа дэлхэйн түүхэдэ үзэгдөөгүй түргэн темпээр хүгжэжэ байна. Һүүлэй 26 жэлэй туршада манай орон дотор булад үйлэдбэрилгэ жэл соо дунда жэшээгээр 9 процентээр ургаһан байбал, мүн энэ үе соо США-да оройдоо 2,4 процент, Англида—2,8 процент, Францида—1 процент болоһон байха юм. Гэбэшье, манай ороной арадай ажахыда металл хэрэглэлгэ жэл срэхэ бүри ургажа байһаниие, хараадаа абабал энэ үшөөл хангалтагүй байна.

Хара металлургиин зарим предприятинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии, гэжэ нүхэр Шереметьев хэлэнэ. Үйлэдбэриин хүсэн бүримүһэн ашаглагдадагүй, зарим заводууд түсэбүүдээ дүүргэнэгүй, түрүү техникэ ба эрхим предприятинуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Металлургиин талаар зургаадахи табанжэлэй түсэбэй туйлай ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө мүнөө хүдэлжэ байгаа агрегадуудай ашаглалгые һайжаруулха, капитальна барилгын хэмжээе нилээд ехэдхэхэ шухала байна.

Советскэ Союзай металлургическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ байна, гэжэ нүхэр Шереметьев мэдүүлнэ.

—Манай съездые эдир пионернүүд амаршалхаяа ерэбэ,—гэжэ түрүүлэгшэ соносхобо.

Съездын делегадууд болон айлшад хүл дээрээ бодожо эдир пионернүүдые нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Пионернүүдэй сагаан самсануудынь ба улаан галстугуудань ургажа байгаа сэсэгүүд мэтэ зал соогуур ба трибуныи дэргэдэ ялалзана.

Прозоор ба шүлэгөөр бэшээтэй амаршалгын үгэнүүдые хэдэн хүбүүд басагад уншана. Энэ амаршалгань инаг түрэл Коммунстическэ партидаа тэдэнэй захэ хизааргүй дуратай байһыень харуулна.

Пионернүүд өөһэдынгөө һанал бодол ба ерээдүйн зорилгонууд тухай хэлэнэ. Тэдэнэр станогой дэргэдэ жагсахые, шэнэ ба боро газарта ошохые, шахтернууд, агрономууд, барилгашад болохые хүсэнэ. Мүн, тэдэнэй олониинь илангаяа хүбүүдүүд лётчигууд, моряrууд болохо дуратайбди гэбэ. Бидэнэрэй хэмнэйнье хүсэһэн һаналаа бэелүүлжэ шадаха байхал гэжэ үхибүүд мэдүүлнэ. Имагтал һайнаар һураха ба һурахыеньe оролдохобди.

—Эдир пионернүүд! Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хэрэгэй түлөө хэзээдэ бэлэн! — гэхэдэнь, хэдэн олон үхибүүд салют үгэжэ, урихан хонгёо хоолойгоор нэгэн хамта:

— Хэзээдэшье бэлэн!—гэжэ харюусана.

Бүлэг хүбүүд басагад Президиум тээшэ ошожо, Парти, Правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ, мүн хилын саанаһаа ерэһэн коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партиин хүтэлбэрилэгшэдтэ ургамал һайхан баглаа сэсэгүүдые барюулна.

Пионернүүдэй залһаа гарахада, съездын делегадууд тэдэниие тон халуунаар үдэшэбэ.

Удаань нүхэр **И. А. Каирова** үгэ үгтэбэ.

Культурын талаар зургаадахи табанжэлэй тон шухала зорилгонуудай нэгэниинь хадаа бүгэдэниитын дунда һуралсалые бэелүүлгэ болоно. Энээниие бэелүүлгэ туйлай ехэ удхашанартай хэрэг мүн, гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэнэ.

РСФСР-тэ зургаадахи табанжэлдэ 2,5 миллион һурагшадай һууритай 7 мянган һургуулинууд баригдаха болоно гэжэ һургуулинуудые олошоруулха асуудал тухай тогтоходоо, нүхэр Каиров тэмдэглэнэ. Һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха тухай РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын ябуулжа байһан хүдэлмэри тушаа үгэ хэлэгшэ тогтоһон байна.

Ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партиин түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэлгые съездэ хабаадагшад халуунаар угтаба.

Уругвайн Компартиин үмэнэһөө нүхэр **Р. Арисменди** съездые амаршалба. Коммунизм байгуулха ба эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ, мүн марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөөхэ хэрэгтэ КПСС-эй туйлаһан илалтанууд манай арадай национальна ба социальна сүлөөрэлгын тэмсэлдэ агууехэ зоригжуулхы хүсэниинь боложо үгэнэ, гэжэ нүхэр Р. Арисменди хэлэбэ.

Латинска Америкын оронуудта техническэ туһаламжа үзүүлхэ ба мүн тэдэнтэй худалдаа наймаа дэлгэрүүлхэ тушаа СССР-эй бэлэн байһан тухай нүхэр Булганинай мэдүүлгые манай тэндэхид һайшаалтайгаар угтаба. Мүн Инди, Бирма, Афганистанаар нүхэд Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой айлшалһан тухай ехэтэ һонирхожо дуулаһан байнабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Израилиин Компартиин түлөөлэгшэ **С. Микунис** иигэжэ мэдүүлбэ:

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалха ба коммунизм байгуулха хэрэгтэ КПСС-эй ба тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй сэсэн мэргэн хүтэлбэрэер агууехэ советскэ арадай туйлаһан түүхэтэ удхашанартай амжалтые үнэн зүрхэнһөө һайшаан амаршалнабди. Эб найрамдалай ба арадуудай национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө Советскэ Союзай эрид сэхэ политикые харахадаа Израилиин арад зон тэрэниие хани барисаанай ба хүндэлэлэй ёһоор угтана.

Швейцарска ажалай партиин үмэнэһөө **Э. Воог** үгэ хэлэбэ.

Швейцариие баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ оруулха гэһэн хархис этэгээдүүдэй һэдэлгэдэ эсэргүүсэн гүрэнэйнгөө нейтральна байлгые хамгаалхын түлөө, манай парти удаан саг соо тэмсэнэ, гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ хадаа гансашье эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ туһа нэмэри болоно бэшэ, мүн манай ороной национальна бэеэ даанхай байдалые хамгаалха хэрэгтэ шухала нүхэсэлынь болоно, гэжэ нүхэр Воог мэдүүлбэ.

Мүн үдэшын заседани дээрэ Португалиин, Малайн, Венесуэлэй компартинуудай үмэнэһөө съездэ зорюулагдаһан амаршалгын бэшэгүүд уншагдаба.

Февралиин 24-дэ съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ байна.

(ТАСС).

Москва. Кремлевско Ехэ ордон. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Ибаррури (Испаниин компарти), В. Червенков (Болгарска компарти) гэгшэд заседаниин забһарта съездын делегадуудтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

...ФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...Крамда РСФСР-эй габьяата агрономой хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

...ото культуранuудай шэнэ ...ые бии болгохо талаар ...дэ аша үрэ ехэтэйгээр ...айнь түлөө Бурят-Монго...СР-эй гүрэнэй Онохойн селекционно станциин агроном Кирилл Мартынович **Крамда** РСФСР-эй габьяата агрономой хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо.

...эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **М. ТАРАСОВ.**
...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЗИМИН.**
...а, 1956 оной февралиин 23.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

КПСС-эй ЦК-гэй ба КПСС-эй Центральна Шалгалты Комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэл

Нүхэр Л. М. КАГАНОВИЧЫН хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд! Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлэй удхашанарынь, XX съездын удхашанартал адляар, партиин оршомһоо, манай ороной оршомһоо холо үлүү гараа. Энэнэй ушар шалтагаан юуб гэхэдэ, уласхоорондын политикын талаар ехэ үүргэ дүүргэдэг ба дэлхэйн событинуудай ябасада бүри ехээр нүлөөлдэг хүсэн түгэлдэр Советскэ гүрэнние манай парти хүтэлбэрилнэ. Энэнэй ушар шалтагаан үшөө юуб гэхэдэ, манай партиин хүтэлбэреэр советскэ арадай бэелүүлжэ байгаа коммунистическэ байгуулалтын шэнэ, шухала шатада XX съезд суглараа.

Арадай дунда дурлагдадаг, асари ехэ хүсэтэ большевистскэ партиин ямар барагдашагүй ехэ зохёон байгуулхы хүсэтэй байһыень нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн, ЦК-гэй тоосоото элидхэл эли тодоор гэршэлэн харуулаа. **(Альга ташалга).**

Тоосоото үе манай партиин, манай ороной ажабайдалда орёо бэрхэтэй үе байгаа.

Манай парти дотор, тэрэнэй хүтэлбэриин дунда худхаляан болохо бэзэ гэжэ, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёр хоорондоо, манай олонациональна гүрэн доторхи арадууд хоорондоо эб еэ таһарха бэзэ гэжэ СССР-эй дайсад, коммунизмын дайсад, амгалан тайбан байдалай дайсад XIX съездын һүүлээр удангүй хорото муухай һанаашалга гаргаһыень һанаха хэрэгтэй.

Империализмын эзэдэй, тэдэнэй багсаан абаралдагшадай оло дахин оро бодогүй буруу һүрэһыень мүнөө бүхы дэлхэй хаража байна.

7 миллион гэшүүдтэй агууехэ партимнай бүри бата бэхи нэгэдэлтэй боложо, хамтадаа хүтэлбэрилхэ ёһые сэхэ шууд бэелүүлдэг ленинскэ Центральна Комитедээ, тэрэнэй Президиумые тойрон нягтаар жагсажа өөрынгөө XX съездэ ерээ. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Манай ороной хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой холбоо барисаан, арадуудай хани барисаан хэмжээлэшэгүй ехээр бэхижэнхэй. Советскэ арад манай партиие тойрожо үшөө ехээр эмхидэн нэгэдээ.

Большевистскэ шалгармал арга методэй—зоримтой шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын аша туһаар манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет партиин болон ороной үмэнэ табигдаһан угаа ехэ аад, орёо асуудалнуудые зүбөөр шиидхэһэн байна.

Бериин фашистско-бузар бандын хорото муухай ябуулга эрид шууд элишэлэгдэн усадхагдаа. Тиигэжэ Парти, Советскэ гүрэмнай бэхижүүлэгдээ.

Промышленностиин ургалтын, арадай хэрэглэлэй ба хүдөө ажахын гээгдэлэй хоорондо тохёолдоһон горьтой алгасалай уг шалтагаан бүримүһэн элирүүлэгдээ, хүдөө ажахыдахи хэрэгые заһаруулха хэмжээнүүд тодорхойлогдон хараалагдажа, зарим тэдынь бэелүүлэгдээ.

Промышленностьдахи, транспортдахи, хүдөө ажахыдахи техническэ дэбжэлтын асуудалда онсо анхарал хандуулагдаа. Промышленностиин байдалые заһаруулха ба дутуу дундануудыень усадхаха хэмжээнүүд хараалагданхай.

Мүнөө үеын арга боломжые, оршон байдалые марксистско-ленинскэ ёһоор хараада абажа, советскэ гадаадын политикын талаар, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ шухала ехэ эдэбхи үүсхэл гаргагдаа.

XX съездын согсолон гаргажа байгаа шухала дүн юуб гэхэдэ, Советскэ Союзай арадууд партиин хүтэлбэреэр ябажа, ороноо индустрижүүлгын ба хүдөө ажахыгаа коллективнэ болголгын амжалтануудта түшэглэн, арадай ажахые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид, амжалтатайгаар дүүргэээ.

Арад зоной ажана һайн байдалые улам һайжаруулха, илалтатай, амжалтатайгаар коммунизм байгуулха хэрэгтэ урагшаа дабшаһан шэнэ, ехэ алхам хэгдээ.

Агууехэ Хитадай Арадай Республика, мүн арадай демократиин бусад оронууд: Польско Арадай Республика, Чехословацка Республика, Венгерскэ Арадай Республика, Румынска Арадай Республика, Болгариин Арадай Республика, Албаниин Арадай Республика, Германска Демократическа Республика, Корейскэ Арадай-Демократическа Республика, Монгол Арадай Республика, Вьетнамай Арадай Республика шадал түгэс социалистическэ лагериин гол түрүү хүсэн болгошо Советскэ Союзтай мүнхэ хани барисаанай бата холбоогоо бүри ехээр бэхижүүлээ. Советскэ гүрэмнай эб найрамдалай түлөө, бүхы дэлхэйн арадуудай аюулгүй байдалай, хани барисаанай түлөө тэмсэлдээ ехэ илалтануудые туйлаа.

Партиин дээдэ орган—XX съезд агууехэ Ленинэй замаар партияа, бүхы арад түмэнөө амжалтатайгаар хүтэлбэрилдэг партиин Центральна Комитедэй ажал-ябуулгые ехэтэ һайшааха хүсэд үндэһэ баримтатай байна. **(Үни удаан альга ташалга).**

I.

Бүгэдэнийтын эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдалай, арадуудай хани барисаанай түлөө, социально-политическэ элдэб байгуулгатай бүхы гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө тэмсэлдээ партиин туйлаһан ехэ амжалтанууд ЦК-гэй тоосоото элидхэл соо эли тодоор харуулагдаһан, марксистска ёһоной гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэһэн байна.

Манай гадаадын политикын амжалтанууд—ленинскэ сэсэн мэргэн политикые партиин Центральна Комитедэй үнэн зүбөөр, сэхэ шууд бэелүүлжэ байһанай аша үрэ мүн.

Манай партиин гадаадын политикын хүсэнииинь юунһээ эшэ үндэһэтэйб гэхэдэ, тэрэмнай тон научнаар ябуулагдадаг юм, үхэн барагдажа ба үмхирэн хосоржо байгаа капитализмые—империализмые ленинскэ ёһоор шэнжэлдэг байна. Парти, Правительствомнай дэлхэйн экономикын ба политикын хүгжэлтэдэ хамаатай зайлашагүй ёһые элирүүлэн, дэлхэйдэхи ангинуудай хүсэнэйнь тэнсүүриин хубилһые хараада абажа, шэнэ шэнэ зорилгонуудые хаһа саг соонь табидаг, амжалтатайгаар шиидхэдэг, СССР-эй болон бүхы социалистическэ лагериин хүсые улам ехээр бэхижүүлдэг, энэнь империализмын хүсэн улам һуларан муудаа гэһэн удхатай байха юм.

Октябрьска революциин илаһанай үндэһөөр хоёр тад ондоо системэ (социалистическэ ба капиталистическэ системэнүүд) боложо дэлхэйн хахаран хубаарһанай һүүлээр, дэлхэйн политика хоёр хараа шэглэлтэйгээр хүгжэхэ: нэгэ хараа шэглэлынь—заатагүй хосорхо ёһотой. Мүлжэгшэ ангинуудай зүгһөө «өөһэдын» оронуудай хүдэлмэришэн ангиие, ажалшадые зонхилдог ябадалаа үлөөхэ гэжэ, бусад оронуудай богоолшологдон дарлагдаһан арадуудые мэдэлдээ байлгаха гэжэ оролдодог хараа шэглэл болоно гэжэ манай партиин, Советскэ гүрэнэй агууехэ вождь В. И. Ленин зааһан юм.

Нүгөөдэнь—мүлжэлгэ, богоолшолго ба дарлалтые үндэһэ болгоһон, дайн байлдаа, кризис, хүдэлмэригүйдэлгэ, олонийтын үгытэй ядуу ба үлэсхэлэн хооһон байдал тохёолдуулдаг общественные шэнэ общестоор, социальна ба национальна дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһэн, сүлөөтэ ба бэеэ дааһан арадуудай өөһэдынгөө харилсаае эб найрамдалай, нягта хани харилсаанай, бэе бэеэ хүндэлхэ, харилсан туһалха ябадал дэлгэрүүлжэ шадаха общестоор һэлтэхэ гэжэ хүдэлмэришэн ангиин, дарлагдаһан арадуудай эрид шиидэһэн хараа шэглэл болоно.

Тиимэ общестын зайлашагүй тогтоогдохо байһые пролетариадай агууехэ багша К. Маркс научна ёһоор тодоруулһан байгаа. «Экономическа тулюур байдалтай ба политическэ мунхаг гуримтай хуушан общестоһоо тад ондоо, **эб найрамдалые—уласхоорондын ёһо гурим болгохо, ажал хүдэлмэриие — арад бүхэнэй бодото эзэн болгохо** шэнэ общество урган мандажа байна!» гэжэ К. Маркс бэшэһэн юм. (К. Маркс, Ф. Энгельс. Шэлэгдэмэл зохёолнууд, том I, нюур 449).

Научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадай уридшалан хэлэһэн үгэнүүдэй үнэн зүбые дэлхэйн бүхы событинууд гэршэлэн харуулна. Энээниие тодоруулһан шэнэ баримтанууд XX съездэ Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл дотор дурсагдаа.

Партиин XIX, XX съезднүүдэй хоорондохи үе соо Советскэ Союзай уласхоорондын нэрэ хүндэнь тон ехээр ургаа, дэлхэйн хэрэг ушарта бүри ехээр нүлөөлдэг болоо. СССР-эй болон Хитадай Арадай Республикын толгойлдог социалистическэ лагериин оронуудай уласхоорондын байдал улам бэхижээ. Югославитай хани барисаамнай, ахадүү ёһоной харилсаамнай һэргээгдээ.

Нүгөө талаһаань абажа харабал, капитализмын нийтэ зүришэлдөөн улам хурсадаад, империализмын колониальна системэ бүхы талаараа бута зада һүрэжэ байнхай.

Дэлхэй дээрэ болоһон үндэһэн хубилалтанууд хадаа социально-политическэ элдэб байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө, дайн сэрэг зайсуулхын түлөө тэмсэлээ улам шангадаха бүри зохид арга боломжо ба эрхэ байдал хангагдана.

Тиимэһээ, марксизм-ленинизмые хубхай хооһоноор бэшэ, харин творческо ёһоор хэрэглэн, метафизическээр бэшэ, харин диалектическэ ёһоор хэрэглэн, болоошо хубилалтануудые хараада абажа, нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн, ЦК-гэй тоосоон дотор шухала шухала асуудалнууд шэнэ ёһоор, тон зүб табигдаһан байна. Эдэнь—амгалан ёһоор зэргэ оршон байха тухай, дайн байлдаа зайсуулха арга боломжонууд тухай, социализмда орохо формонууд ба замууд тухай асуудалнууд болоно. Эдэ бүгэдэн хоорондоо нягта холбоотой юм.

Дайн ба эб найрамдал тухай асуудал шиидхэхы удхашанартай, юундэб гэхэдэ, хоридохи зуун жэл дотор дэлхэйн хоёр дайе үзэжэ гараһан хүнүүдтэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй нютаг орон бүхэндэ ажаһуудаг олон арбаад, зуугаад миллион хүнүүдтэ тон шухала асуудал болоно.

Илангаяа империализмын үедэ дайн байлдаа үүдхэдэг шалтагаанууд тухай асуудалые ангиин, марксистско-ленинскэ хараа бодолтойгоор ойлгодог байһамнай лабтай.

Өөрынгөө үзэл бодолые, социально-политическэ байгуулалтые ондоо арадуудта баадхаха, уласхоорондын арсалдаатай асуудалнуудые зэбсэгэй хүсөөр шиидхэхэ, тииһээ тиитэрээ бусадай газар дайдые булимтаран эзэмдэхэ ба ондоо арадуудые богоолшолхо зорилгоор дай хэхэ гэжэ оролдодог ябадал Советскэ гүрэнэй ангиин уг шанарта тон харша юм.

Империализм тушаа хэлэбэл, дайн байлдаанай үүдхэгдэдэг ябадал тэрэнэй уг шанартайнь холбоотой. Гэхэ зуура, энэ шанараа гаргаха хаба тэрээндэ ходошье байдаггүй, юундэб гэхэдэ, империализм өөрөө тад ондоо үзэлтэй хүнүүдые—хүдэлмэришэн ангиие бии болгодог, тэрэнь империализмын зэрлиг шунахай шанарай бэелэлгэдэ һаад ушаруулдаг, шухала болоһон ушарта—империализмын тиимэ шанарые һандаргаха шадалтай байдаг.

Арадууд шэнэ дай үүдхэхэ ябадалда һаад ушаруулдаг шиидхэхы хүсэн болоно. Гэхэтэй хамта, энэ хүсэнэй хэмжээн, эб найрамдал мандуулха гэһэн арадуудай хүсэл зориг, дэлхэйн хюдалдаата дай тохёолдуулхагүй гэһэн шанга шиидэбэринь һүүлэй үедэ хэмжээлэшэгүй ехэ боложо байнхай. Тиимэл ушарһаа, дайн сэрэг заатагүй болохо бэшэ юм гэдэг тобшолол—мүнөө сагтахи хүсэнүүдэй тэнсүүриие хараада абаһан тобшолол тон зүб байна. Арадуудай эб найрамдая сахиха хэрэг гартаа абажа, эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха гэжэ этигэнэбди! **(Альга ташадга).**

Гэхэтэй хамта, бүхы оронуудай арадууд, түрүүшын ээлжээндэ советскэ арад, империализмын хархис хүсэнүүдэй хорото һэдэлгэ гаргаха байһыень хараада абаха, тон һэрэмжэтэй байха ёһотой.

Империализмын ээрхэг хархис хүсые элишэлэн сохихо, зэбсэг хуряахын түлөө (зэбсэг хуряаха тухайда мүнөөдөө хэлсээн туйлагдаагүй) тэмсэхэ бүримнай, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, манай шэн габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые нарижуулан һайжаруулха, Советскэ Союзаа бүгэдэнийтын эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай, хани барисаанай хүсэтэй ба найдамтай түшэг тултуури болгохо бүримнай—дайн байлдаае зайсуулха гэжэ бидэнэй хүсэдэг арга боломжо бүри ехэ болохо байна! **(Үни удаан альга ташалга).**

Бүхы гүрэнүүдэй социально-экономическа байгуулалтаһаа дулдыдангүй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхые хүсэжэ, агууехэ гүрэнүүдэй —Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Индиин Республикын, тэрэшэлэн бусад олон оронуудай нягта хани барисаата арадуудай тэмсэдэгынь түүхэтэ ехэ удхашанартай.

«Багашье һаа, һайнинь дээрэ» гэһэн статья доторо дэлхэйн хүгжэлтын аласай арга боломжые шэнжэлхэ зуураа, 33 жэлэй урда тээ Ленин иигэжэ бэшэһэн юм:

«Росси, Инди, Хитад гэхэ мэтэ оронуудта хүн зоной диилэнхи олонхиин ажаһуудаг ушарһаань, тэмсэлэймнай эсэсэй илалта дулдыдаха юм. Хүн зоной энэл диилэнхи олонхид һүүлэй жэлнүүдтэ өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ түрьбэлгүй түргэнөөр татагдан орожо байнхай. Тиимэһээ, дэлхэйн энэ тэмсэлэй илалта хангаха байһанда багаханшье ажаг һэжэг гараха ёһогүй. Социализмын эсэслэн илаха ябадал бүрин, зайлашагүй хангагданхай». (Зохёолнууд, том 33, нюур 458).

Хүн түрэлтэнэй гайхамшаг сэсэн багша Владимир Ильич Ленинэй научна ёһоор уридшалан хэлэһэн эдэ үгэнүүдэй болото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһыень мүнөө бүхы дэлхэй хаража байна. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Советскэ социалистическэ гүрэнэй түлөөлэгшэнэр нүхэд Хрущев болон Булганиние Индиин арадуудай ямар һайнаар угтаһыень, СССР-эй, Хитадай Арадай Республикын, Индиин Республикын хоорондо иимэ нягта политическэ харилсаанай тогтоогдоһые Ленин хараха аргатай байгаа һаа: «Минии хүсэдэг байһан юумэн энэл даа» гэжэ баяртайгаар хэлэхэ һэн. **(Альга ташалга).**

Капиталистическэ оронууд дотор ангиин зүришэлдөөнүүдэй улам хурсадажа байһаниинь, яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һулаһуулхын түлөө, экономическа байдалаа һайжаруулхын түлөө хүдэлмэришэн ангиин ба арад түмэнэй тэмсэл улам шанга боложо байһаниинь шухала удхашанартай.

Национальна бэеэ даанхай байлгые хамгаалһанай, гадаадын империализмын мэдэл доро байха ябадалһаа арсалгын үндэһөөр бүхы патриотическа ба демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэлые, батаар нэгэдэхые хүсэдэг хүдэлмэришэн ангиин эрмэлзэл улам ургажа байнхай. Парламентнуудые һунгаха үедэ коммунистическэ партинуудайнь гайхамшаг илалта туйлаһан Франци, Итали дотор тиимэ эрмэлзэл тон эли тодоор харагдаа. Тиимэ илалтануудые туйлаһандань манай парти, бүхы советскэ арад үнэн зүрхэнһөө баясана. **(Альга ташалга).**

Бидэнэр өөһэдынгөө революционно-ангиин хараа бодолые хэзээ бүхэндэ баримталан сахижа байдагбди. Капитализмые социализм зайлашагүй илаха ёһотой. Социализм лэ арадуудые мүлжэгдэхэ, дарлагдаха, үгырэн хооһорхо, дайн сэрэгтэ, кризисүүдтэ, хүдэлмэригүйдэлгэдэ дайрагдаха гэхэ мэтэ аюулнуудһаа абаран зайсуулжа шадаха юм.

Гэхэ зуура, социализмда орохо формо тухай асуудал орон бүхэнэй байдалда тааруу ба тодорхойгоор, түүхэдэхи шэнэ дүршэлые хараада абажа, шиидхэгдэхэ ёһотой.

Энэ хадаа Хитадай ба арадай демократиин оронуудай агууехэ дүршэл болоно. Эдэ оронуудтахи олонийтэ ажалшад, арадай засаг пролетариадай революционно нийтын хүдэлөөндэ түшэглэн, парламентска формонуудые хэрэглэн, тэдэниие шэнэ удхатай—арадай демократиин шанартай болгон, илалта түгэсөөр социализм байгуулжа байна. Ахадүүнэрэйнгээ түүхэтэ илалта туйлаһандань советскэ арад, манай парти үнэн зүрхэнһөө баясана. Революционно түрүү хүсэндөө толгойлуулдаг хүдэлмэришэн ангиин политическэ хүтэлбэри хадаа тиимэ илалта хангадаг шиидхэхы нүхэсэл болоно. **(Альга ташалга).**

СССР-тэ социализмын илаһан ушарһаа эдэ бүгэдэ бэелүүлэгдэхэ аргатай болоо. Хүн түрэлтэнэй хахад шахууе эзэлэн оршодог оронууд социализмын бата хэрэм болоод байһан мүнөө сагта зохихо эрхэбайдалай бии байгаа һаань, гражданска дайнгүйгөөршье зарим оронуудай капитализмһаа социализмда дамжан орохо таатай зохид оршон байдал хангагданхай.

Гэхэтэй хамта, өөрынгөө революционно түрүү хүсэнэй ударидалга доро бүхы ажалшадта политическэ хүтэлбэри хангадаг, пролетариадай революционно нийтын хүдэлөөндэ түшэглэдэг бата олонхиие эзэлхэ зэргээр, парламентска формонуудые ашаглахада болохо гэжэ һананабди.

«Коммунизмда зүүнэй тала бариһан «үхибүүн ёһоной үбшэн» гэжэ гайхамшаг зохёол соонь найруулагдаһан ленинскэ стратегическэ ба тактическа ёһо гуримууд мүнөөнэй түүхэтэ оршон байдалда онсо удхашанартай болоо.

«Ангинууд болон партинуудай хоорондын харилсаануудай өөрэ шэнжэ тушаа, тус тус орон бүхэндэ хамаатай аад, шэнжэлжэ, оложо, таажа шадаха ёһотой юумэн, коммунизм тээшэ дабшаһан объективнэ хүгжэлтэдэхи өөрэ шэнжэ тушаа коммунизмын юрэнхы ба гол ёһонуудые хэрэглэжэ шадаха» гэжэ В. И. Ленин коммунистнуудта заадаг байһан юм. «Али бүхы, шэнэ ба хуушан формонуудые коммунизмын бүрин түгэс, эрид шууд, эсэслэн илаха зэбсэг болгохо» хэрэгтэй гэжэ Ленин мүн лэ тэмдэглэһэн байгаа. (Зохёолнууд, том 31, нюур 69—70, 83).

Мүнөөнэй уласхоорондын хүгжэлтэдэ хамаатай шухала асуудалнуудые ЦК-гэй тоосоото элидхэл дотор табиһан ушар манай партиһаа гадна, мүн ахадүү коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудта теоретическэ ба тодорхой политическэ тон ехэ удхашанартай байна.

Уласхоорондын оршон байдалай хубилһые хараада абажа, мүн хүдэлмэришэн ангиин нягтаар нэгэдэхые хүсэдэг эрмэлзэлэй улам ургажа байһые, национальна бэеэ дааха байдалай, социальна дэбжэлтын түлөө, эб найрамдалай түлөө, дайн байлдаанда эсэргүү тэмсэлдээ нэгэдэн жагсахые хүсэдэг үнэхөөрөө демократическа түрүү хүсэнүүдэй эрмэлзэлгые үндэһэ болгон, манай хани харилсаата партинууд ехэ амжалта туйлажа шадаха.

Хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэл туйлаха хэрэгтээ, эб найрамдалай түлөө, социализмын түлөө арюун нангин тэмсэлдээ амжалтануудые туйлахыень ахадүү коммунистическэ ба худ... тинуудта үнэн зү... (Альга ташалга).

Нүхэр Н. С. Хру... гэй тоосоото эли... ша тон шухала а... тиин XX съездын... ниинь лабтай. XX... шиидхэбэри гарга... ёһоор зэргэ оршо... дайн байлдаа з... бүхы дэлхэйн ара... саатай байхын ту... түлөө тэмсэдэг х... гиин бата нэгэдэ... манай партиин, ... хараа бодолые б... жүүлхэ.

II.

Нүхэдүүд! Манай уласхоорондын байдалые бэхижүүлэн, һайжаруулаабди. Хүгжэлтэ түгэс индустрида түшэглэн, ороноо хамгаалха мүнөө сагай хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгын талаар гээгдээгүй, харин зарим талаараа США-е ахижа гараһанай ашаар, оронойнгоо дотоодын политическэ байдалые бэхижүүлһэнэй ашаар хүдөө ажахы болон промышленностьяа хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн амжалтануудые туйлаабди.

Центральна Комитедэй партиин XIX съездһээ хойшо хүдөө ажахы тушаа хэдэ хэдэн, түүхэтэ шиидхэбэринүүдые большевистскэ ёһоор эрид шууд, эршэмтэй түргэн бэлдэжэ, баталан абаад, бэелүүлжэ байна. Ороһо таряа, малажалай продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха, колхозууд болон совхозуудые улам бэхижүүлхэ асуудалнуудта ЦК-гэй дүрбэн Пленум зорюулагдаа. Хүдөө ажахыгаа эрид ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэ партиин болон гүрэнэй зүгһөө эды шэнээн хүсэ ба зөөри элсүүлэн табиһан ушар юуб гэхэдэ, дайнай үедэ хүдөө ажахымнай һандаргагдажа, бэрхэтэй байдалда ороһон байгаа.

Партиин XIX съездһээ хойшо Центральна Комитедэй абаһан бүхы хэмжээнүүдһээ—нэлэнхы ехэ шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха тухай, колхозуудые кадр һайнтай болгохо тухай гэхэ мэтэ шиидхэбэринүүд илангаяа ехэ удхашанартай байгаа. Экономическа хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар, колхозно үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудай урма хэшээл нилээд ехэ болоо. Партимнай хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой хоорондын ленинскэ ёһоной холбоо барисаае улам бэхижүүлээ.

МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө манай ороной хүдэлмэришэн ангиин нилээд ехэ отряд болонхой. МТС-үүд нилээд бэхижүүлэгдээ, ехэ хэмжээтэй түрүү техникээр зэбсэглэгдээ. Хүдөө ажахын техническэ зэбсэгжэлые зургаадахи табанжэл соо бүри һайн болгохоор хараалагдаа, энэ зорилго заабол дүүргэгдэхэ ёһотой.

Илангаяа хүн зоноор олон районуудай бүхы колхозууд, совхозуудта бүри ехэ ургаса абадаг болохые гол шухала зорилго мүн гэжэ ЦК тоолоно. Хүдөө ажахые минеральна үтэгжүүлгээр хүсэд бүрин хангаха, тэрэнэй тулада химическэ промышленностиин үүргые дээшэлүүлхэ шухала. Хараалһан даалгабаринуудаа үлүүлэн дүү... банжэлэй түсэб ... үедөөшье, энэ ас... хэ ушартай боло...

Парти, тэрэнэй ... митет 30 мянга ... мэрилэгшэдые гэ... та правлениин т... гон эльгээжэ, ехэ ... шиидхэһэн байха ...

Хүдөө ажахыг... цилхын түлөө тэ... тосхонуудта эльгэ... хүдэлмэришэд, т... дэй, совхозуудай ... хүдэлмэрилэгшэд ... тическэ эмхидхэ... гаа. Политическэ ... гадна, мүн инже... мическа эрдэм м... мэрилэгшэд мүн... та эльгээгдээ. Тэ... хоор дэмжэжэ у... холбоо барисаата... лыень улам дээ... Партиин бэелүүл... хала эмхидхэлэй ... социалистическэ ... хүгжөөн дэбжээ... үгэхэнь лабтай. П... дын тодорхойлһо... жэлэй түсэбэй ... амжалтатайгаар д... лэн дүүргэхын ту... ба Правительство... промышленности... дэн ехэнүүд хэм... хараалан зохёож... на.

КПСС-эй ЦК-г... скэ Пленумэй то... хашанартай. Тус ... тическэ промыш... экономикоёо хүг... һуури болгошо х... ностиин саашад... хамгаалха хүсые ... дөө ажахын дэбж... рэглэлэй зүйлнүү... даг промышленн... туйлаха тон шух... раалһан байха ю...

Энэ хадаа шэн... ороной ба дэлхэй... тануудые үргэн ... дэлгэрүүлһэнэй ү... лай бүтээсэ эрид ... үндэһөөр техничес... лаха зам болоно ... тиин ба хүдөө аж... гэй гаргаһан ш... зургаадахи табан... ринуудые бэелүүлх... циалистическэ ... жэлтэ. социализм... оронойимнай орол... хангаха байна.

III.

Манай ороной арадай ажахын ургалта, хүндэ индустриин хүсэтэ хүгжэлтэ, хүдөө ажахые хүгжөөхын тула Парти, Правительствын баталан абаһан ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүри ехээр бүтээн гаргалга—социалистическэ экономикын шэнэ дэбжэлтэ барандаа — транспортын шэнэ дэбжэлтэтэй нягта холбоотой байдаг, тэрээнһээ нилээд дулдыдадаг юм.

Манай алдарта индустридал, хүгжэн дэбжэжэ байгаа хүдөө ажахыдал адляар, манай транспорт мүн лэ ехэхэн амжалтануудые туйлажа, партиин XX съездые угтаа.

Ашаа тээлгын талаар арадай ажахын эрилтые манай транспортын гол түлэб хангадагшье һаань, түмэр замуудай хүдэлмэридэ дутуу дундануудай бии байһые, ашаа зөөлгын талаар тухашаралгын тохёолдоһоор байһые хараагүй һаа буруу болохо бэлэй. Ашаа тээжэ эльгээгшэдэй хоорондо вагонуудай норм хубаалгын талаар «карточна» системэ усадхагдаадүй. Тиимэ тухашаралга Уралай, Сибириин ба Донбассай замуудта, тэдэнэй аса һаланuудта түбхын түрүүн үзэгдэнэ. Гэхэ зуура, ашаанай хэмжээн ехээр нэмэжэл байна.

Транспортынхид, түрүүшын ээлжээндэ түмэрзамшад ашаа зөөлгын талаар ажахын эрилтые бүрин хангахын тула. харгынуудай зөөхэ ба шэрэхэ шадалые бүри ехэ болгохо, илангаяа транспортын техническэ гээгдэлые усадха... дэлмэрине һайжа... анхаралаа хандуул...

Партиин Центра... мэр замуудта элек... рэглэдэг болохо ас... эрид шангаар таб... хэдэ түмэр замай ... ническэ талаарнь ... руулха ба эрхим ... үндэрөөр хүгжөөхэ ...

Ашаанай ехээр ... лэлнүүдтэ—Москва... Зүүн тээшэ ошодог ... хадын лининүүдтэ, ... пассажир зөөдэг м... томо городуудые т... роднэ түмэр заму... хэрэглэдэг болохо ... муудые электрифи... лэй түсэб соо хара...

Түмэр харгынууд... сөөр хангаха, тэр... зуудые хэрэглэхэ ... муудай тээхэ шада... болгохо тон шуха... га болоно. 5700 м... голтой шэнэ электр... мянган тонно аша... соо 90 километр ... газарта — час соо ... метр хүрэтэр зүдх... 1960 ондо түмэр зам... зөөлгын 40—45 про... возуудаар, теплово... даха (мүнөө миил 14... лүүлэгдэдэг).

(Үргэлжэлэлынь 3-...

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

КПСС-эй ЦК-гэй ба КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ

...хэр Л. М. КАГАНОВИЧЫН хэлэһэн үгын үргэлжэлэл

...уудые электрификацил... техникэ нэбтэрүүлэн ... талаар гээгдэһэнэйнь ...шадые, тэдэнэй ху... ...ые нүхэр Н. С. Хру... дотороо зүб шүүмжэ...

...ад ЦК-гэй зүб шүүм... ...ьшевистскэ ёһоор зүб... ...и, электровоз нэбтэ... ...рүүлхын түлөө, элек... ...бэлүүлхэ гайхамшагта ...ын түлөө революцион... ...гтойгоор тэмсэхэ. Со... ...й түмэр замай тран... ...нэ дэбжэлтэ хангаха ...б.

...усые шэнэдхэн нари... ...амта, түмэр замай ажа... ...лбаринуудта шэнэ тех... ...үүлэн дэлгэрүүлхэ шу... ...инь элитэ. Тиигээгүй ...трификаци хүсэд үрэ ...гүй бшуу. Поездну у... автомат оньһонуудые— ...о, диспетчерскэ цент... ...релкэнүүдые нэгэ га... ...ическэ аргаар хүдэл... ...о, сортировко хэдэг га... ...втопостнуудые оньһо... ...ициинуудта радио хол... ...ри гэхэ мэтые бүри ...э шухала. Манайда ...трелочнигүүд бии юм. ...е электрын хүсөөр хү... ...одомнай—стрелочник ...олохо. Имнэ мэргэжэ... ...отой хамта, мүн «ха... стрелочник зэмэтэй» ...гэшье үгы боломсохо ...о шамээтэй болоно).

...э централизаци гээшэ ...йн ба шэнэ техникэ ...тчер хүн нэгэ пунктда ...арга хэрэглэн, поезд... ...нь үнгэргэхэ, 200 ки... ...р хараан соохи зуу... ...0 станциинуудта сиг... ...трелкэнүүдые таарүу... ...юм. Тэдэ станци... ...ай хүдэлмэрилэгшэдэй ...а шахуу (тэрэ тоодо ...ые) болюулагдаха. ...альник лэ гансаараа ...

...ровко ба диспетчерэй ...шэнэ аргаар эрхилхэ ...рификациин, теплофи... ...тэтэй зохилдуулаг... ...дэхэ ушартай.

...хүрэтэр ашаа тээдэг ...ри олон багашаг ваго... ...альна вагонууд хэрэг... ...ажахын хүгжэхэтэй хам... ...рукт, мяха ба түргэнөөр ...дюшье ашаануудые ...д ехээр нэмэхэ байна. ...рефрижераторна поезд... ...ническа аргаар хүргэ... ...ые бүри олон болгохо ...а.

...ва вагонууд тухай ...гаар табигдаад байна. ...а вагонуудай 40 үлүү... ...ь хуушарһан түхэлэй ...ба пригородна поезд... ...ссажирнуудай ябахада ...уушарһан, хэрэгһээ га... ...он вагонууд бии. Пасса... ...ан вагонуудые һэлгэхэ ...рнуудые зөөлгэ али бэ... ...каруулха түсэб зохёохо, ...байлгаха түхеэрэлгэ... ...ссажирска вагонуудые ...гаха шухала.

...нэгэн хамта түмэр за... ...анциинуудай ашаа тээл... ...рике ехэ болгохо, хоёр... ...ые, шэнэ харгынуудые, ...ехэ ашаа зөөгдэдэг ба ...гдагдадаг болоһон га... ...бариха шухала. Жэ... ...ендо Магнитогорск — ...к — Абдулино гэһэн шэ... ...ригдаха, энэ харгы Урда ...Карагандын ашаануудые ...улжань абаашаха арга ...и Свердловско харгын хү... ...хүнгэлдхэхэ ёһотой Кур... ...арская — Красноуфим... ...ай лини, Хитадай Арадай ...тай холбохо шэнэ шэг... ...ма-Атын район—Госгра... ...инии ба бусад баригдаха ...

...тэ локомотивуудые, ехэ ...т вагонуудые нэбтэрүүл... ...сые түргэдхэхэ хэрэгые ...зүйл тухай асуудал ...эр табигдаад байна. За... ...е шинэдхэн һэльбэхэ, ...й хүн рельсэдэ орохо ба ...рин оронто хайр шу... ...ая ерохо ябадал түргэд... ...а.

...ай үмэнэ мүн ехэ зорил... ...игдана. Социалистическэ ...н булюу һайн шухала ...лдэб янзын транспортые ...тайгаар, түсэбтэ ёһоор ...й, бэе бэетэйнь харилсаа... ...рэглэхэ арга болоно. Эл... ...н транспорт СССР-эй ...й нэгэн сеть болоод ху... ...а байна.

Бүри үнэгүй түхэлэй транспортаар — уһан замай ба турбопроводно транспортаар — ашаа зөөлгын удельнэ хэмжээн үшөөл бага байһаар. Нютагуудта ашаа зөөхэ ябадалда бага гол мүрэнүүд илангаяа муугаар ашаглагдана.

Волгын үндэһөөрөө шэнэдхэгдэһэн байбашье, суднаар ябаха шэнэ каналнууд ба водохранилищинууд, уһан замууд тон муугаар ашаглагдана. Олон арбаад миллион тонно ашаанууд навигациин үедэ Волга ба бусад мүрэнүүдтэй зэргэлээд байһан түмэр замуудаар зөөгдэдэг байна. Имнэ байдал тэсэжэ болохогүй. Арктикын уһан замые бүри һайнаар ашаглаха, Хара далайн портнуудһаа ашаануудые бүри ехээр зөөдэг болохо ябадал хадаа Дальна Восток тээшэ түмэр харгыгаар ашаануудые дан холо шэрэлтые хороохо ехэ арга боломжо олгоно.

Хоорондоо холбоотой, бэе бэетэйгээ харилсаатай транспортна нэгэн сеть байгуулха ябадал ашаа шэрэлтые хороохо ба химдаруулха арга олгохо байна. Теэд энээнэй тулада уһан замай транспортые бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

Гол мүрэнэй ба далайн флодой министерствонуудэй хүтэлбэрилэгшэд флодые нарижуулха ба шэнэдхэн һэлибэхэ, бүри түргэнөөр ябадаг ашаанай ба пассажирска хүсэ ехэтэ, һайжаруулагдаһан самоходно суднануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ улам ехэ элэбхи оролдолго гаргаха ёһотой.

Уһан замай транспортда портовой ба пристаньскэ ажахы эгээн ехэ гээгдэлдэ оронхой. Энэ талаар суднануудайхиһаашье ехээр гээгдэжэ ябанабди. Портово-пристаньскэ ажахые хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэхэ шухала.

Манай автомобильна транспортда хүсэ ехэтэ автомобильнууд, илангаяа прицепүүд үсөөн байна. Бидэнэр 10—20 тонно ба энээнһээшье үлүү ехэ ашаа шэрэхэ хүсэтэй ашаанай автомобильнуудые бүтээжэ, хэрэглэдэг болохо ёһотойбди.

Һайжаруулагдаһан шоссейнэ харгынууд манайда үсөөн байна гэжэ хэлэхэ шухала. Шоссейнэ харгынуудые хүгжөөхэ тухай асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэй болоо. Харгынуудые бариха, заһабарилха ба харууһалха хэрэгтэ нютагуудай үүсхэл ехэ удхашанартай болохо ёһотой. Зургаануудта мэдэлтэй автомобильна транспортаар ашаа шэрэлгые хороожо, нииитын хэрэглэлэй автомобильна транспортаар шэрэлгын удельнэ хэмжээе ехэ болгохо шухала.

Транспортые техническэ талаарнь шэнэдхэн байгуулхые хүлеэжэ байһан ябадал хадаа түмэр замай, гол мүрэнэй, далайн болон автомобильна транспорт дээрэхи резервнүүдые ашаглаха хэрэгые һайжаруулхын түлөө саашанхи тэмсэлые һуларуулха ёһогүй. Имнэ тэмсэл хээгүй һаа, бидэнэр ашаа шэрэлгые хангажа шадахагүйбди.

Ашаа шэрэхэ хэрэгые һайнаар эрхилхын тулада мүн шэрэлгэ дээрэшье арьбалалта хэхэ, шэрэлгэдэ арьбалалта хэхэдээ манай социалистическэ ажахын булюу һайн байһаниие үргэнөөр ба гүнзэгыгөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилан табилгые һайжаруулха, промышленностиие түүхэй эдэй байдаг газарнуудта ба хэрэглэлэй районуудта дүтэлүүлхэ, зарим районуудай комплексно хүгжэлтэ туйлаха, продукциие нютаг дээрэнь үйлэдбэрилхэ ябадалые шангадхаха хэрэгтэй, тиигэбэл, ашаа шэрэлгын түсэблэлгые болон худалдалгын түсэблэлгые һайжаруулхатайгаа хамта ашаа үгтүүлан, дабтажа, холо газарта шэрэхэ ба бусад ашагүй шэрэлгые усадхаха арга олгохо байна. Энэ хадаа зургаалахи табанжэлэй шухала, ехэ зорилго мүн болоно.

Транспортын урда байһан ехэ зорилгонуудые дүүргэхын тулада, транспортна барилгын хэрэгые нилээд һайжаруулха, индустрнальна аргануудые нэбтэрүүлхэ, проект табилгые һайжаруулха, барилгые ашаглалгада оруулха ябадалые түргэдхэхэ ба гол шухалань барилгые үнэгүй болгохо хэрэгтэй.

Транспортые техническэ талаарнь шэнэдхэн табилга хадаа ябасыень түргэдхэхэ хэрэгтэ нэн түрүүндэ ашаг үрэ ехээр үгэхэ ёһотой. Энэ хадаа арадай ажахын ехэ удхашанартай байха юм.

Ябасыень түргэдхэлгэ хадаа ашаа шэрэлгын өөрын үные химдаруулха, транспортна гаргашануудай дээрэ горьтой ехэ арьбалалта хэхэ, үлүү вагонууд, локомотивууд, судианууд, автомашинануудые ашаглахаяа болихо, түмэр замуудай болон портнуудай хүдэлмэриие түргэдхэхэ байна.

Транспорт дээрэ ябасыень түргэдхэлгэ хадаа тон ехэ материальна ресурснуудые эрьесэһээ сүлөөлхэ, товарай эрьелтые түргэдхэхэ, үйлэдбэриин ба хэрэглэлэй районуудай хоорондохи шэрэлгые түргэдхэхэ байна. Тиимэ болохолоороо, энэ хадаа промышленностиин хамжажа ажаллаха ябадалые хүнгэдхэхэ, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые түргэнөөр зөөбэрилхэ аргаар нэмэлтэ продукци абалгые хангаха, ажалшадай иишэ тиишээ ябалгадаа һаатал гагүйгөөр, үйлэдбэриингөө бүтээсые дээшэлүүлхэ ба амарха сагаа ехэ болгохо аргыень олгохо байна.

IV.

Ябасые түргэдхэхэ ба саг арьбалха гээшэ бүхы арадай ажахыда ехэ удхашанартай байдаг юм. Маркс иигэжэ бэшэһэн байна: «Эсэсэй эсэстэ, саг арьбалха гээшэдэмнай бүхы арьбалалта хабаадана... Сагые арьбалха тээшэ үйлэдбэриин элдэб һалбаринуудта хүдэлмэриин сагые түсэбэй ёһоор хубаарилха ябадалда адляар хамтын үйлэдбэриин үндэһэ һуури дээрэ түрүүшын экономическа хуули ёһон мүн болоно». (К. Марксын, Ф. Энгельсын архив, т. IV, нюур 118).

Энэ хадаа экономическа талаараа, тайлбарилан хэлэбэл, хүн бүхэндэ продукци үйлэдбэрилхэ талаар гол капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба ахижа гараха гэһэн агуухэ Ленинэй лозунгые бэелүүлжэ байһан түүхэтэ үедэ илангаяа ехэ удхашанартай.

Энэ лозунгын табигдаһанһаа хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ (Гитлерые Берлиндэ хүсөөд, хуурсагтань хэхэ гэһэн гол зорилгые манай алдарта армиин толотомо һайнаар дүүргэһэн дайнай үеые оруулалсангүйгөөр) бидэнэр гол капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба хүсөөд ахижа гараха гэһэн зорилгые бэелүүлхэ талаар нилээд урагшаа дабшаабди, хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци үйлэдбэрилгэдэхи гээгдэлээ бага болгообди.

Тиигэжэ хүсэхэ ба хүсөөд ахижа гараха гэһэн зорилго капиталистическэ оронуудайхида орходоо СССР-эй арадай ажахые үлэмжэ түргэнөөр хүгжөөхэ аргаар, капитализмда орходоо социализмын тон ондоо хуули ёһоор хүгжэдэг аргаар бэелүүлэгдэхэ байна.

Социалистическэ ажахы капиталистическэ ажахыда орходоо үлэмжэ ашагтай арьбан байна, юундэб гэхэдэ, кризисүүд, хүдэлмэригүйдэлгэ, үйлэдбэриин анархи болон конкуренци гэхэ мэтэ капитализмда байдаг юумэһээ болодог гээлтэ социалистическэ ажахын үйлэдбэри болон эрьесэдэнь байдаггүй.

Манайда үйлэдбэридэшье, эрьесэдэшье гээлтын ехэ байбашье һаань, бидэнэр тэдэниие бага болгохо замые мэдэнэбди, тэдэниие бага болгохын ба усадхахын түлөө амжалтатайгаар тэмсэхэбди. Энэ зам хадаа ажал-ябуулгын бүхы талануудта арьбалалта хэхэ ябадал болоно. Арьбалалта хэхэ ябадал халаа урданайхидаал адляар партиин, советскэ аппарадай, бүхы арадай ажахын хүдэлмэриин шухалын шухала зорилгонь байһан хэбээрээ. Үйлэдбэридэ хабаадахагүй гаргашануудые хороохо тухай, алба захиргаанай гаргашануудые хороохо тухай, аппарадые бага болгохо ба хүдэлмэриинь һайжаруулха тухай, эрьесын болон транспортын гаргашануудые доошолуулха тухай хэлэгдэнэ гээшэ. Эдэ бүтэдэ хадаа шэнэ материальна зүйлнүүдые байгуулдаггүй байха юм.

Тон шухала ба ехэ юумэн тухай— үйлэдбэри дотор ажалые арьбалха тухай хэлэгдэнэ гээшэ. Энэ хадаа социалистическэ үйлэдбэриин тон шухала зүйл болохо шанарай показатель дотор, юумэнэй өөрын үные химдаруулха ябадал дотор харуулагдадаг байна.

Гол экономическа зорилгые шиидхэлгэ хадаа капитализмда орходоо улам ехэ ажалай бүтээсэ туйлаха аргаар лэ шиидхэгдэжэ болохо байна.

Эзэд баяшуулай болон хүдэлмэришэдэй «индустриальна нэгэдэлэй» үндэһэ һуури дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухайда мүнөө үеын капитализмын шашагшад бага бэшээр шууялдана. Энэ хадаа хуушан юумые бодхооһон ябадал мүн. Юундэб гэхэдэ, ажалай бүтээсэ хадаа обществын ажабайдалые бүхы дээрэнь һайжаруулха арга байдаг тулада бэшэ, харин капиталистическэ олзо ехэдхэхэ арга байһан тулада капиталистнуудые һонирхуулдаг байна.

Манайда, социалистическэ лагерьта ажалай бүтээсын ургалта хадаа арадай материальна жаргалта байдалые һайжаруулха арга болодог тулада арадай ажахын продукциие ехэ болгоходо шиидхэхы удхашанартай байха юм.

Олониитын шэнэ байгуулалтын илахын тулада эгээн шухала, эгээн гол юумэн хадаа ажалай бүтээсэ мүн болоно гэжэ агуухэ Ленин үшөө 1919 ондо хэлээ һэн. Ажалай бүтээсэ хадаа социализмын илалтын шиидхэхы арга нүхэсэл мүн, шэнэ материальна база мүн болодог томо индустри, арад зоной культурын, жаяг заршамай болон хүдэлмэрилхэ шадабариин, ажалые һайнаар эмхидхэлгын дэбжэлтэ, тайлбарилан хэлэбэл, **партиин ба Советскэ гүрэнэй бүхы техническэ, экономическа, эмхидхэлэй, культурна болон политическэ ажал-ябуулгын** хамта дээрээ абтаһан зүйл мүн гэжэ Ленин тоолодог һэн.

Энэ лозунг Ленинэй табиһанһаа хойшо үнгэрһэн түүхэтэ богонихон болзор соо тус лозунгыень бэелүүлхэ талаар бидэнэр холо урагшаа дабшаабди. 1913 онһоо 1955 он хүрэтэрхи үе соо СССР-эй промышленностьда ажалай бүтээсэ 8 дахин ургаа, тиихэдэ хүдэлмэриин үдэрэй богони болгогдоһониие хараада абаа һаа, 10 дахин ургаһан болоно.

Зүгөөр хэрбээ үнгэрэгшэ табанжэл соо бүхы предприятинууд болон промышленность бүхы дээрээ ажалай бүтээсын талаар даалгабаряа хүсэд дүүргээд байгаа һаань, бидэнэр үшөө ехэ юумэ туйлаха байгаабди.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын резервнүүдые хэрэглэхын тулада шэнэ техникэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала байгаа. Тоосоото үе соо Центральна Комитет энэ талаар ехэ анхарал табиһан байна гэбэл: тусхай зүблөө зарлаа, промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй элэбхитэдэй суглаа зарлаа, 1955 ондо ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ энэ асуудалые гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсээ, партиина организацинуудта тусхай бэшэг эльгээгээ.

Табанжэлнүүдэй үедэ арадай ажахы ехэ хэмжээнэй шэнэ техникээр зэбсэглэгдээ. Энэ хадаа ажал ехэтэй гол хүдэлмэринүүдые механизировалхэ арга олгоо. Зүгөөр, мүнөө болотор олохон промышленна хүдэлмэрилэгшэд гараар хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа гансал механизмуудай дутаһан ба шэнэ машинанууд болон механизмуудые байгуулха ба ашаглаха талаар хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр хэлдэһэн ябадалаар тайлбарилагдана бэшэ, харин механизированнэ гэжэ тоологдодог олохон һалбаринуудта бодото дээрээ гансал гол шухала зарим хүдэлмэринүүдые механизацилһан дээрэһээ болоно.

Жэшээлхэдэ, нүүрһэнэй шахтанууд машинанууд болон механизмуудаар, түрүүшын ээлжээндэ комбайнуудаар таһалгаряагүй хангагдана, гэбэшье, газар дорохишье, газар дээрэхишье бусад хүдэлмэринүүд гараар хэгдэнэ.

Комбайные 14 хүнһөө бүридэһэн бригада хангана: тэдэнэй 2 хүниинь комбайн дээрэ хүдэлмэрилжэ, 12 хүниинь механизмуудые гараараа хүдэлгэнэ.

Шиферэ промышленностьда механизаци бага сагаар хэгдэһэншье һаа, тэрэнэй дүрбэнэй гурбан хубинь механизировалэгдээгүй байна.

Ой модоной промышленностьда— модо унагааха хүдэлмэри механизировалэгдээнхэй. Үдэр соо нэгэ хюреэшэн хадаа 20 хүнэй һүхэ бариад, гэнүүһыень сэбэрлэжэ шадахаар модо унагаадаг байна.

Тиимэ болохолоороо, хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар манай шухалын шухала зорилго хадаа комплексно механизаци нэбтэрүүлхэ ябадал болоно.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын шухала ехэ нүхэсэлынь үйлэдбэриие автоматизацилга болохо ёһотой. Гүрэнэй Московско Нэгэдэхи подшипникова заводто автоматическа лининүүдые нэбтэрүүлгэ, хүдэлмэринүүдые механизацилга ба автоматизацилга һайн технологи болон шэнэ түхеэрэлгэ хэрэглэлгэ хадаа табадахи табанжэл соо тус заводто ажалай бүтээсые жаран процент дээшэлүүлхэ арга олгоо, тиихэдэ дайнай урда тээхитэй сасуулбал, тус заводто валовой продукци 2 дахин ехэ болоо, тиин хүдэлмэришэдэйнь тоо 29 процентээр хорооғдоһон байха юм.

Автоматическа лининүүдые нэбтэрүүлжэ ба автоматизированнэ предприятинуудые байгуулжа, бидэнэр ашаглагдажа байгаа предприятинуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн байгуулха ба нэн түрүүндэ шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэ нэбтэрүүлхэ, хуушан түхеэрэлгые шэнэдхэн һайжаруулха ба һэлгэхэ хэрэгые үргэнөөр ябуулха ёһотойбди. Энэ хадаа хүдэлмэриие түргэн аргаар ябуулха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ үргэн ехэ арга боломжо бии болгохо байна.

Шэнэ техникэ нэбтэрүүлгын, хүндэ ба ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилгын зорилго хадаа гансал промышленностьда, транспортда болон барилгада хабаадана бэшэ, харин тэрэшэлэн хүдөө ажахыдашье хабаадана.

Зүгөөр, шэнэ техникэ гээшэ хэды ехэ хүсэтэй байбашье һаа, хүнэй ажалгүйгөөр юуншье болохогүй. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ ажалай элэбхитэйгээр нүлөөлхэ ябадал ажалай ниитын формоһоо дулдыдаха байна. Техникын ехэ гү, али бага продукци үгэхэ ябадалынь гансал техникэһээ өөрэһөөнь дулдыдаха бэшэ, харин тэрэнһээ бага бэшэ хэмжээгээр ажалай удхаһаа — капиталистическэ общество доторхи боголшолгын хүлһэнэй ажал гү, али социалистическэ общество доторхи сүлөөтэ ажал байһанһаа дулдыдаха байна.

Манай орон доторхи ба социализм байгуулжа байһан оронууд доторхи үйлэдбэридэхи харилсаанууд ниитын үйлэдбэриин хүгжэхын тулада үргэн ехэ арга бии болгоно, ажалша олониитын зохёон байгуулхы элэбхиие саг үргэлжэ ехэ болгохо, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ арга нүхэсэл байгуулна. Мүрысөө эмхидхэхэ гээшэ гүрэнэй шухала зорилго мүн гэжэ Ленин тоолодог һэн.

СССР дотор социалистическэ мүрысөөн бүгэдэ арадай хэрэг болонхой, манай амжалтанууд гол түлэбтөө олониитын социалистическэ мүрысөөнэй үрэ дүнгүүд мүн болонхой.

Зүгөөр, арсашагүй эдэ үрэ дүнгүүдэй байбашье һаа, социалистическэ мүрысөө хүгжөөлгэдэ һаад хэжэ ба саашадаа үшөө ехэ һаад хэжэ боломоор горьтой ехэ дутуу дундануудай бии байһаниие хараагүй байха болоо һаа буруу байна. Гол дутуу дундань юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин хэдэ хэдэн һалбаринуудта үйлэдбэриин новаторнуудай — социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй ехэхэн дүй дүршэл багаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Ажалай индивидуальна бүтээсын хэмжээгээр бидэнэр США-һаа үшөө гээгдэнэбди гэһэн мэдээнүүдые зарим газарта харуулдаг юм. Промышленностиин ба транспортын хэдэ хэдэн һалбаринуудтахи үйлэдбэриин манай шэные һанаашалагшад олохон ушарта США-дахи ажалай бүтээсын хэмжээе үлүүлһэниинь элитэ байна. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, шэные һанаашалагшадай дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлээд байхадаа бидэнэр ажалай бүтээсын хэмжээгээршье, США-е түргэнөөр хүсэхэ ба хүсөөд ахин гаража шадаха байнабди гэжэ харуулна. Зүгөөр, предприятинууд дээрэ, министерствонуудтэшье шэные һанаашалагшадай аргые олониитын дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ албан хойрогоор хандадаг ушарнууд яһала олон.

Карагандинска бассейндэ хүдэлмэрилдэг нүүрһэнэй комбайнуудай түрүү машинистнууд нүхэр Бущинский болон нүхэр Величко гэгшэд, тэдэнэрэй бригаданууд комбайнын һарын бүтээсые 26 мянган тонно хүргэһэн гэхэ гү, али бүхы Карагандинска бассейн доторхиһоо 3 дахин, бүхы министерство доторхиһоо 5 дахин шахуу ехэ болгоһон байна. Тэдэнэр имнэ юумые өөһэдөө хэтэрхэй ехээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар бэшэ, харин комбайнаа нарижуулан һайжаруулһанай ба хүдэлмэриингөө процессые һайжаруулһанай ашаар туйлаа. Эдэ бригаданууд Карагандадахи бусад комбайнова бригаданuудта орходоо 2 дахин ехэ салин хүлһэ абана.

Хэрбээ Нүүрһэнэй промышленностиин министерство энэ түрүү аргые үргэнөөр нэбтэрүүлээ һаань, бидэнэр нүүрһэнэй промышленность дотор жэл соогоо гансал комбайнова лавануудһаа хэдэн арбаад миллион тонно нэмэлтэ нүүрһэ абажа шадаха байгаабди. Тиихэдэ тэдэ хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 60 гаран процентээр ехэ болохо байгаа.

Би имнэ жэшээнүүдые олоор харуулжа болохо байгааб. Үшөө нэгэ һонирхолтой жэшээ харуулхамни. «Красный экскаватор» гэжэ киевскэ заводой токарь, партиин XX съездын делегат нүхэр Семинский тухай хэлэнэб.

Түргэн аргаар отололгые эхилһэн гайхамшагта түрүү хүнүүд нүхэр Быков, нүхэр Борткевич гэгшэд манайда бии. Зүгөөр, би Семинский тухай юундэ хэлэнэ биб гэхэдэ, тэрэ нүхэр юрын, манайда олооро бии байһан токарна станок дээрэ хүдэлмэрилнэ бшуу. Энэ хүн 10 жэлэй турша соо нормоёо 5—6 дахин үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Детальнуудые үйлэдбэрилхэдөө туһалалгын сагые хороохо аргаар гол түлэб энээниие туйлаа.

Бүхы токарьнуудай машинаар хүдэлмэрилхэ сагынь 20—35 процентнь болодог юм, тиихэдэ туһалбариинь саг —65—80 процентнь болодог. Нүхэр Семинскиин машинаар хүдэлмэрилхэ сагынь 65—70 процентнь боложо, туһалбариин сагынь—миил 30—35 процентнь болоно. Энээниие яагаад туйлааб гэхэдэ, өөрынгөө зохёоһон тиимэ орёо бэшэ аад, гайхамшагта тааруулга болон зэмсэгүүдые хэрэглэжэ, детальнуудые үйлэдбэрилгын процессүүдые механизацилха ба автоматизацилха аргаар туйлаа.

Нүхэр Семинскиин салин хүлһэниинь энэ хэрэгһээнь сэхэ дулдыдана гэбэл: Киевтэхи тус заводой токарьнуудай дунда зэргын салин хүлһэнһөө 2,5 дахин ехые абана.

Намтай хөөрэлдэхэдөө нүхэр Семинский иигэжэ хэлээ: хэрбээ бүхы токарьнуудые түргэн хүдэлдэг багажа зэмсэгүүдээр хангаад, нарин гуримаар хүдэлмэрилхэ эрхэ нүхэсэл тэдэнэртэ байгуулаа һаа, хүн бүхэниинь тиимэ һайнаар хүдэлмэрилжэ шадаха, токарьнуудай ажалай бүтээсэ 2—3 дахин ехэ болохо байгаа.

Тиимэ гайхамшагта хэрэгые нэн түрүүндэ машина бүтээлгын министерствонуудэй зүгһөө тоогоогүй байһан ябадалые юугээршье сагааруулжа болохогүй байна. Тэдэнэр энэншье, мүн бусад һайн дурадхалнуудыешье мэдэнэд, харин хэдэ хэдэн ажахынхидта байдаг толтогүй заншал, албан хойрог ябадал тэдэнэртэ һаад хэнэ.

Новаторнуудай дүршэлые дэлгэрүүлхэ ба нэбтэрүүлхэдэнь ажахынхидта тохёолдодог бэрхэшээлнүүдшье бии байдаг, гэбэшье, ажахын хүтэлбэриие һайжаруулаа һаа, тэдэ бэрхэшээлнүүдые зайсуулжа боломоор.

«Үльгэр жэшээгэй үрэнь түрүүшээр моральна, удаа тээнь — баагааршье абхуулагдаха жэшээтэ юумэн...» болохо гэжэ агуухэ Ленин заадаг байгаа. (Зохёолнууд, том 27, нюур 177). Ленин багшын энэ заабаритай зохилдуулан үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэг гүрэнэй зүгһөө бэелүүлхэ, уялгата хэрэг болгохо шухала байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй хүгжэлтын мүнөө үеын онсо илгаань юугээр тодорхойлогдоноб гэхэдэ, арадай ажахын техническэ дэбжэлтын нилээд ургаһан ябадалаар, хүдэлмэришэн ангиин культурно-техническэ хэмжээнэй дэбжэлтээр, ажалай бүтээсын хэмжээнэй ургаһан ябадалаар тодорхойлогдоно.

Энэ шэнэ эрхэ байдалда үйлэдбэриин новаторнууд өөһэдөөшье ургаа, ондоо болоо. Социалистическэ мүрысөөн шэнэ, үндэр шатада табигданхай. Энэ ушар хадаа хүтэлбэри болон эмхидхэл һайжаруулха эрилтэ табина.

Тиибэ ябашье бидэнэр олониитын социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ горьтой ехэ дутуу дундануудтайбди. Тэдэ дутуу дундануудай гол ехэнь юун бэ гэхэдэ:

мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые дэлгэрүүлхэ ба сасуулан харуулха гэһэн ленинскэ эрилтэнүүд эбдэгдэнэ. Мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые дэлгэрүүлхэ ябадал һулараа. Хүдэлмэришэдэй уялгануудые өөһэдтөө даажа абаха ябадал үсөөн боложо, тэрэнь абаһан социалистическэ уялгынгаа түлөө коллективэйнгээ урда хүн бүхэнэй моральна харюусалгые бага болгоно.

Мүрысөөндэ туйлагдаһан амжалтанууд моральна болон материальна талаараа хүсэд урмашуулагданагүй. Моральна урмашуулгын олон аргануud багаар хэрэглэгдэнэ, үйлэдбэри дээрэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө мүрысөөнэй түрүүшүүл — хүдэлмэришэд орденууд болон медальнуудаар үсөөнөөр шагнагдана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр предприятинуудай абаһан фонднууд олон ушарта буруугаар хубаагдана.

Түрүү хүдэлмэришэдэй амжалта туйлахын тулада ехэ юумэ хэһэн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй аша габьяань зарим ушарта ёһотой гэгшээр сэгнэгдэнэгүй. Техникэ болон технологиие һайжаруулгада, ажал ба үйлэдбэри эмхидхэлгые һайжаруулгада хүдэлмэришэдэй амжалтанууд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоо харилсаагүйгөөр, тэдэнэрэй хүтэлбэригүйгөөр туйлагдажа болохогүй байһан үедэ, мүрысөөнэй мүнөө үедэ эдэ дутуу дундануудые илангаяа тэсэхын аргагүй.

Социалистическэ мүрысөөндэ һаад хэдэг ажалые болон үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэхи горьтой дутуу дун...

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XX СЪЕЗД

КПСС-эй ЦК-гэй ба КПСС-эй Центральна Шалгалты Комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэл

Нүхэр Л. М. КАГАНОВИЧЫН хэлэhэн үгын түгэсх

данууд хадаа нэн түрүүндэ hарын ба үдэрэйшье турша соо хүдэлмэриин нэгэ жэгдэ hайн бэшэ ябуулагдадаг дээрэhээ, hарын hүүлэй декадада бахардуугаар хүдэлмэрилдэг дээрэhээ, хүдэлмэриин сагай ехэ гээлтэ болодог дээрэhээ болоно. Дунда зэргээр промышленность дотор хүдэлмэришэн бүхэн үдэртөө нэгэ час, заримдаа час хахад, хоёр часшье гээдэг байха юм.

Иимэ дутуу дунданууд мүнөө үедэ илангаяа тэсэшэгүй болоно. Манай парти 7 часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо тухай шухала шиидхэбэри баталан абаа. Өөрынгөө партиин энэ түүхэтэ шиидхэбэридэ манай советскэ хүдэлмэришэн Эхэ оронойнгоо аша туhын тулада, коммунизмын илалтын тулада баатар зоригто ажалай ехэ урмашалаар харюусаха байhандань бидэнэр этигэнэбди. (**Альга ташалга**).

Гэбэшье, энэ урмашалые бодотоор хэрэглэхын тулада мүнөө үедэ тохёолдожо байгаа хүдэлмэриин сагай туйлай ехэ гээлтые усадхаха хэрэгтэй. Эдэ ехэхэн дутагдалнуудые усадхахын тулада ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн профсоюзна болон партийна организацинуудай зүгhөө хүтэлбэрилгые эрид hайжаруулха шухала.

Предприятиие тааруу hайнаар, жэгдээр, таhалгаряагүй хүдэлмэрилүүлхын түлөө түбхын түрүүндэ ажахын хүдэлмэрилэгшэд харюусадаг байна. Ажахын хүдэлмэрилэгшэ бүхэн үйлэдбэриин техникые ба эмхидхэлые эрхилхэhээ гадна, социалистическэ мүрысөө, мүн хүнүүдые hайнаар ударидаха, тэдээнэй хэрэглэмжэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха ёhотой. Тэрэ хадаа өөрөө оролдолго таргажа, хүнүүдтэй, партийна, профсоюзна болон бусад организацинуудтай холбоо байгуулха зэргэтэй, эдэ организацинуудай зүгhөө тэрээнтэй холбоо байгуулхыень хүлеэжэ байха ёhогүй.

Ажахын хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ажалай заршам hайжаруулхын тулада партийна болон профсоюзна организацинуудтай хамта хүдэлмэрилхэ, тиихэтээ хамта заршам эбдэдэг шалтагаануудые зайсуулгада бүхы хэмжээгээр туhалха, тиихэдээ хүдэлмэришэд болон албахаагшадта гэр байрын — ажаhуудалай таатай hайн эрхэ нүхэсэл байгуулха, ажалыень хамгаалха гэхэ мэтын хэмжээ абаха зэргэтэй.

Ехэ удхашанартай үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үнгэргэлгэдэ ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үүргые онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Үйлэдбэриин зүблөөнүүдэй уг шанарынь манай социалистическэ байгуулалтын гол удхаhаа үндэhэтэй байдаг юм. Үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ үргэн олон хүдэлмэришэдэй сэхэ хабаадаха формо имагтал манай общество дотор байдаг. hайнаар эмхидхэгдэдэг ба хододоо үнгэргэгдэжэ байдаг үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзна болон партийна хүдэлмэрилэгшэд, шэнэ юумэ үүсхэдэг хүдэлмэришэд ба жииррэй хүдэлмэришэд уулзадаг байна, уулзахашье ёhотой. Үйлэдбэриин зүблөөнүүд хадаа эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёолгын тон шухала түбынь байжа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, юумэнэй өөрынь үные химдаруулха, экономикын резервнүүдые бэдэрэн олохо, хүдэлмэришэдэй материальна ажана байдалые саашаданъ hайжаруулха ресурснуудые, тусхайлбал, хүдэлмэришэдэй ажаhуудалые hайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудай фондые ехэдхэхэ арга хангажа байха ёhотой.

Үйлэдбэриин зүблөөнүүд хадаа түрүү дүй дүршэлые пропагандалгын, шудалалгын ба нэбтэрүүлгын тон шухала центрынь болоно, тиимэ байха ёhотойшье.

Үйлэдбэриин зүблөөнүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай дурадхалнуудые анхаралтайгаар хүлеэн абажа, тэдэ дурадхалнуудые бодото байдал дээрэ бэелүүлхэ гээшэ ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй, партийна ба илангаяа профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдэй сэхэ уялга болоно.

VI.

Дээрэ заагдаhан дутагдалнуудhаа гадна, мүн салин хүлhэ тогтоолтодо, ажалай нормо тодорхойлолгодо бии байгаа ехэхэн дутагдалнууд ажалай бүтээсые түргэнөөр дээшэлүүлхэ, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ hаад хэнэ.

Салин хүлhэн тухай асуудал бусайданхай гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев зүб хэлэhэн байна. Бидэнэр мүнөө тэрэ бусайдалгые гаргаха гэжэ оролдоёбди. Энэ хадаа ехэхэн хэрэг мүн. Нэгэ районда салин хүлhэн дан ехэ болоо, нүгөөдэдэнь бага байhаар; нэгэ hалбарида дан ехэ болоо, нүгөөдэдэнь бага байhаар; нэгэ министерствыншье хоёр заводто токариин салин хүлhэн ондо ондоо байна. Энээниие гүнзэгытөөр шэнжэлхын тулада сат хэрэгтэй, мүн тэрээнhээ гадна материальна зөөри хэрэгтэй. Гэбэшье, бидэнэр энэ хэрэгые оролдосотойгоор эрхилжэ, эгээ эли байhан дутагдалнуудые түбхын түрүүндэ усадхаха ёhотойбди. Бидэнэр тиихэдээ хүн бүхэнэй ажалайнгаа түлөөhөөр урмашаха талыень харалсаха ёhо гурим баримталха зэргэтэйбди.

hайнаар ажаллан, түлөөhэ ехээр абаха урмашалгын ёhо гуримые, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ тэрэнэй ехэ удхашанартай байhыень Ленин тодорхойлон заагаад, Советскэ засагай бүри түрүүшын жэлнүүдэй декредүүд дотор хуулита болгон баталhан байна.

Социализмhаа коммунизмда шэлжэн орожо байhан мүнөөшье үедэ ажалайнгаа түлөөhөөр урмашалга социалистическэ ажахы эрхилэлгын тон шухала ёhо гурим хэбээрээл байна. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ юумые хэhэнэйнь зэргээр хубаарилгын хуули ёhон хэрэглэгдэнэ.

Үйлэдбэриин хүсэнүүдэй ургахатай хамта ажалшадай ажабайдалай материальна хэмжээн дээшэлээ. Харин капитализмын оронуудта ажалай бүтээсын ургахатай хамта буржуази баяжадаг, пролетариат үгырдэг байна. Энэ хадаа Франциин ажалшадай үгырэл ядарал тушаа шэнэ мэдээнүүд тухай нүхэр Торезэй ном дотор тон hайнаар, эли тодоор харуулагданхай.

Ленинэй эхи табиhан, салин хүлhэ тогтоолтын үндэhэ hууринууд зүб байhанаа социалистическэ общество дотор гүйсэд харуулаа. Тэдэ үндэhэ hууринууд мүнөөшье үедэ хүсэндөө байhаар, гэбэшье, ажабайдал урагшаа дабшажа, заhабаринуудые оруулна. Тиин бидэнэр тэдээниие хараадаа абаха ёhотойбди.

Үнэндөө бидэнэр тарифна реформын үнгэргэгдэhэн 1932 онhоо хойшо тарифна системые hэлгээгүйбди. Энээнэй эсэстэ тэрээн дотор олон юумэн хуушаржа, тэрээниие бэелүүлдэг тодорхой формонуудта хэдэ хэдэн ехэхэн заhабаринуудые оруулха хэрэгтэй болобо.

Салин хүлhэ тогтоолгын гол дутагдал хадаа тарифна системын хуушарhан ябадал болоно. Гол салин хүлhэнэй үндэhэ hууринь болгошо тарифна хэмжээн олонхи hалбаринуудта илангаяа хуушаранхай. 1940 онhоо 1955 он хүрэтэр промышленностиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда зэргын салин хүлhэн хоёр дахинhаа үлүүгээр ехэ болоо. Гэбэшье, тарифна хэмжээн хубилгагдаагүй шахуу.

Энээнэй эсэстэ бодото дээрээ ехэ болоhон, хүдэлмэришэдэй салин хүлhэн тарифна хэмжээн хоёрой хоорондо ехэ забhар бии болошоо. Салин хүлhэнэй туйлагдаhан хэмжээе хэбээрнь байлгахын тулада хэхэ ажалай нормо бага хэмжээндэ баригдажа байна.

Тиимэ болохолоороо, тарифна хэмжээн ба хэхэ ажалай нормо хадаа ажалай бүтээсые, салин хүлhэ дээшэлүүлгын асуудалдахи эмхидхэхы эшэ үндэhэниинь гүйсэд хэмжээгээрээ байжа шадахаяа болёо. Юуб гэхэдэ, салин хүлhэнэй хахад шахуунь нормо үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө ба шангууд болон бусад түлбэринүүд болгогдон түлэгдэнэ. Тарифна сеткэдэ 20 жэлэй турша соо үлүү юумэнүүдэй оруулагдаhан дээрэhээ тэгшэдхэлгын зүйлнүүд тэрээн соо бии болоо.

Тарифна бага хэмжээн бодото салин хүлhэн хоёрой хоорондо бии байhан забhар хадаа манай промышленностьда ажалай нормо зохёолгын ба тогтоогдоhон нормонуудые хүдэлмэришэдэй дүүргэхэ ябадал хангадаг шэнэ түхеэрэлгэнүүд болон техническэ шэнэ юумэнүүдые хэрэглэхэ талаар инженерно ехэхэн хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгын хангалтагүйгөөр табигдаhан шалтагаануудай нэгэниинь болоно. Салин хүлhэ тогтоолгодо мүнөө бии байжа, ажалай бүтээсын хүгжэлтые hаатуулжа байhан ехэ дутагдалнуудые усадхахын тулада хэрэгүүдые дары гуримшуулха, ондоогоор хэлэбэл, салин хүлhэнэй, ажалай нормо зохёолгын тарифна реформые hайнаар бэлэдхэжэ, үнгэргэхэ шухала болгоод байна. Энэ хадаа хүнгэн хэрэг бэшэ, сат хэрэгтэй болохо байна, мүн мүнгэ зөөришье хэрэгтэй боложо болохо. Гэбэшье, энээниие хэхэ шухала.

Бага түлбэри абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлhые дээшэлүүлхэ тухай ЦК-гэй гайхамшагта тогтоолые дүүргэхэ гээшэ шухала зорилго мүн. Энэ хадаа тиимэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ ехэ удхашанартай байха болоно.

Мүн тэрэшэлэн ЦК-гэй элидхэл дотор заагдаhанай ёhоор, цехын ба предприятиин хүдэлмэриин дүнгүүдhээ дулдыдуулан цехын, предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй ажалайнгаа түлөөhөөр урмашалгые дээшэлүүлхэ зорилго ажалай түлбэриин системые зохёохо үедэ хараада абтаха ёhотой.

ЦК-гэй тоосооной талаар съезд дээрэ зүбшэгдэн хэлсэгдэжэ байгаа бүхы асуудалнууд ба зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэхээ байhан ябадал хадаа манай ороной бүхы ажалшадай гол шухала интересүүдтэй холбоотой. Ажалша бүхэндэ сэхэ хабаатай, гол шухала удхашанартай хэдэ хэдэн асуудалнууд энэ съезд дээрэ табигдаад, шиидхэгдэжэ байна гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тиин би хадаа хүдэлмэриин долоон часай үдэртэ шэлжэн оролго, бага түлөөhэ абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлhые дээшэлүүлгэ, ажалшадай пенсионно тэдхэмжые ехээр hайжаруулга, эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаhуудалай эрхэ байдалые hайжаруулга мэтын, ЦК-гэй шиидхэбэреэр съезд дээрэ табигдаhан асуудалнууд тушаа хэлэнэб.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлhэн дунда зэргээр 30 процент, колхознигуудай олзо 40-hөө доошо бэшэ процент дээшэлхэ, гэр байра барилга 2 дахин ехэдхэгдэхэ, социально-культурна барилга саашадаа үргэдхэгдэхэ гэжэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектээр хараалагданхай.

Эдэ бүхы шиидхэбэринүүд хадаа түбхын түрүүндэ манай орон дотор социализмын илаhаниие, социалистическэ байгуулалтын арсашагүй үлэмжэ hайниие, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда илаhан манай илалтые, коммунизм байгуулгадахи амжалтануудые түбхын түрүүндэ харуулна. Энэ хадаа агуу ехэ советскэ арадай материальна ба культурна улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые гүйсэд hайнаар хангалгада зорюулагдаhан манай партиин бүхы политикын, бодото ажал-ябуулгын аша үрэ мүн.

Партиин ба өөрынгөө Правительствын энэ анхарал оролдолгодо манай баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, бүхы ажалшадай — коммунизм байгуулагшадай зохёон байгуулхы эдэбхиин шэнэ дэбжэлтээр харюусажа, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлэн, коммунизмын илалтада бидэнэрые бүри ойртуулха байhандань биднэр hэжэглэнэгүйбди. (**Үни удаан альга ташалга**).

VII.

Социализмhаа коммунизмда шэлжэн оролгые хурдадхахын тулада мүнөө үедэ манай орон дотор таатай hайн бодото арга боломжо байгуулагданхай. Эдэ арга боломжые бодото байдал дээрэ бэелүүлгэ хадаа субъективнэ эрхэ нүхэсэлhөө, ажахын ба политическэ ажабайдалай бүхы hалбаринуудтахи хүтэлбэрилгын хэмжээе ба культурые дээшэлүүлгэhээ эрид ехээр дулдыдаха байна.

Манай партиие ангитай холбогшо, хүдэлмэришэн ангиин эгээ үргэн ниитын организаци болоhон профсоюзуудай үүргэ онсо ехэ байна. Мүнөө үедэ профсоюзууд 42 миллионhоо дээшэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадые өөhэдынгөө зэргэнүүдтэ нэгэдүүлэнхэй.

Манай профсоюзуудай хүдэлмэридөө ехэхэн туйлалтатай, хүдэлмэришэн ангиин, партиин ба гүрэнэй үмэнэ бага бэшэ габьяатай байhаниинь арсашагүй. Тэдэнэр хадаа олон юумэнэй талаар арадай демократиин оронуудай ахадүү профсоюзуудта жэшээ болоjо үгэнэ, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор түрүү үүргэ эзэлхэ ёhоороо эзэлнэ.

Гэбэшье, профсоюзуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнуудай бии байhаниие обёороогүй hаа буруу байха байна. Тэдэ дутагдалнуудые усадхабал коммунистическэ байгуулалтада профсоюзуудай үүргэ нилээд дээшэлхэ байна.

Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум болбол социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ талаар профсоюзуудай хүдэлмэриие hайжаруулха, энэ хэрэгтэ ёhо дүүргэдэг ябадалые зайсуулха, түрүү хүдэлмэришэдэй ба үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэн, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай материальна ажана байдалые hайжаруулан, ажалай заршам бэхижүүлхэ талаар профсоюзуудай хүдэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэй гэжэ зааhан байна.

Салин хүлhэнэй ба ажалай нормо зохёолгодоhи, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажалда ба ажаhуудалда албан хойрогоор хандадаг ябадалда эсэргүү тэмсэлдэхи, ажалые хамгаалгадахи ехэ дутагдалнуудые элирүүлэн усадхаха талаар профсоюзууд хадаа предприятинууд дээгүүршье, мүн центртэшье мүнөөнэйхиhөө үлүү ехэ үүсхэл, оролдолго, дайшалхы шадабари гаргаха ёhотой.

Профсоюзууд ажалай асуудалнуудта, мүн тэрээнтэй сэхэ холбоотой үйлэдбэриин асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулжа байха зэргэтэй. Энэ талаар профсоюзууд үйлэдбэриин зүблөөнүүдтэ ехэ үүргэ гүйсэдхэжэ, тэдээнэй хүдэлмэриие эдэбхитэй болгохо, нилээд hайжаруулха ёhотой.

Албан хойрог хазагайруулганууд-та, үйлэдбэриин новаторнуудта хүдэлмэришэд болон бүхы ажалшадай улам ургажа байгаа хэрэглэмжэ болон эрилтэнүүдые хангалгада хайхарамжагүйгөөр хандадаг ябадалые большевистскэ ёhоор зайсуулха гээшэ профсоюзуудай дээрэhээ доро хүрэтэрхи бүхы хүдэлмэриин гол шанарынь байха ёhотой.

Профсоюзууд коммунистическэ байгуулалтада хэзээ - хэзээнэйхиhээ эдэбхитэйгээр хабаадажа, коммунизмын hургуули гэжэ агуу ехэ Лениндэ нэрлүүлhэнээ харюулха ёhотой. Профсоюзууд хадаа тад ондоо түхэлэй hургуули, хүтэлбэрилгын, ажахые эрхилэлгын hургуули, коммунизмын hургуули гээшэ гэжэ Ленин хэлээ hэн. (**Альга ташалга**).

Манай ороной туйлажа, КПСС-эй XX съездые угтаhан гайхамшагта илалтанууд хадаа коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын зоригжуулхы ба эмхидхэхы гол хүсэниинь болоhон манай партиин hүр жабхалангые, шиидхэхы үүргые шэнэ хүсэтэйгөөр онсолон харуулаа.

Партийна организацинууд хадаа профсоюзна органууд болон ниитын бусад организацинуудые өөhэдыгөөрөө hэлтэнгүй, харюусалтыень доошолуулангүй, тэдээнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилгээ hайжаруулха ёhотой.

Партийна организацинууд ажахын, профсоюзна ба комсомольско бүхы хүтэлбэрилэгшэдые, бүхы хүдэлмэришэд ба албахаагшадые урдаа табигдаhан зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө харюусалга ехэтэй байха сурталаар хүмүүжүүлхэ, өөhэдынгөө эмхидхэлэй ба партийно-ниитын хүдэлмэриие коммунистнуудта, тэдээгээр дамжуулан партийнабэшэ бүхы коллективтэ тодорхой нүлөө үзүүлжэ байхаар табиха ёhотой.

Үйлэдбэриин техникэ болон экономикые гүнзэгыгөөр шудалhанай үндэhэ hуури дээрэ парторганизацинууд болбол хүдэлмэришэд, колхознигууд болон арадай интеллигенциин улам ургажа байгаа зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые толгойлон, тэрээнииень социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, шэнэ техникэ, шэнэые hанаашалагшадай арга метоदүүдые нэбтэрүүлхэ ба hайнаар ашатлаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, советскэ хүнүүдэй ажалые хүнгэдхэхэ ба тэдээнэй материальна болон культурна ажабайдалые hайжаруулха хэрэгтэ зорюулха ёhотой.

Үргэн ниитэтэй нягта, таhаршагүй холбоотой байха, тэдээнэй hанамжые шагнажа шадаха, тэдээнэй шухала болоhон хэрэглэмжэнүүдые элирүүлжэ байха, үргэн ниитые hургахаhаа гадна, тэдээнhээ hургаал абаха гээшэ манай партиин хүсэтэй ба илагдашагүй байха тон шухала эшэ үндэhэнүүдэй нэгэниинь хододоо байhан юм, мүнөөшье байhаар. hайн большевик гээшэ түбхын түрүүндэ ниитын дунда hайнаар хүдэлмэрилхэ ёhотой.

Тоосоото үе соо ЦК-гэй ябуулhан хүдэлмэри хадаа ажабайдалтай, үргэн ниитэтэй холбоотой байлгын, тэдээнэй зохёон байгуулхы үүсхэлые ба зориг хүсэлые харуулжа, бодото байдал дээрэ бэелүүлхэ шадабариин тодорхой жэшээ болоно.

Госаппарадые hайжаруулхын, химдаруулхын түлөө тэмсэлдэ Парти, Правительствын нилээд ехэ амжалта туйлабашье hаань, тэрээнэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд үшөөл бии. Тэдэ дутагдалнуудай гол шухалань юуб гэхэдэ, гүрэнэй аппарадай хүтэлбэрилхы кадрнуудай зарим хубинь үргэн ниитэтэй, ажабайдалтай hула барисаатай байна, албан хойрог ябадал гаргана.

Министерствонүүдhээ эхилээд, предприятинууд, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэри дээгүүр хододоо ябажа байха, хүдэлмэришэд ба албахаагшадта элидхэл хэжэ, л… тэдээниие hонир… лыень хүдэлгэж… асуудалнуудта… ябадал туйлаха… хүтэлбэрилэгшэд… риингөө асуудал… бидаг болохо ба…

Баhа нэгэ, мин… ла асуудал тэм… Ажалшадай бэ… долнуудые хара… дутагдалнууд б… шэдэй зүгhөө а… жа, тэдээнэй бэ… болон мэдүүлгэ… байха, тэдэниие… ража, түргэнөөр… ябадал туйлаха…

Манай парти… ажалшадта ходо… хандуулдаг байг… дай интересүү… ажалшадай зо… тэмсэлhээ ондоо… сүүд партида б… гүй. Эгээ имэh… инаг түрэл Комм… да дуралдаг, тэ… байна, сааша… (**Нэрьемэ альга** …

VIII.

Манай гүрэнэй ба ажахын байгуулалтын бүхы hалбаринуудта мэргэжэлтэ кадрнуудай партида ба арадтаа хизааргүй үнэн сэхэ хүнүүдэй олон байhан ябадал хадаа манай тон ехэ туйлалта гээшэ, тиихэтээ хамта, зургаадахи табанжэлдэ манай урда табигдаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ тон шухала эшэ үндэhэнүүдэй нэгэниинь гээшэ. Эдэ кадрнуудай техническэ, политическэ болон экономическа эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хүдэлмэриие мүнөө бүри ехэ хүсэтэйгөөр ябуулха хэрэгтэй.

Энээнтэй дашарамдуулан хэлэхэдэ, партиин идеологическа хүдэлмэриие шангадхаха тухай, теориин практикаhаа таhарhан ябадалые усадхаха тухай асуудалай нүхэр Н. С. Хрущевой тоосоото элидхэл соо хурсаар табигдаhаниинь туйлай ехэ удхашанартай. Энэ hалбарида бии байгаа дутагдалнуудые Центральна Комитедэй эрилтэтэй зохилдуулан заhахада аша үрэтэй байханъ зайлашагүй. Кадрнууд теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлжэ, коммунизм байгуулгын зорилгонуудые бүри амжалтатайгаар шиидхэдэг болохо байна. Тиихэдэнь теори коммунистическэ байгуулалтын шэнэ дүй дүршэлөөр баяжан, аша үрэ ехэтэй болохо, практикашье теореор бүри hайнаар гэрэлтүүлэгдэн, аша үрэ ехэтэй болохо байна.

Центральна Комитедэй тоосоон идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ хэгдэжэ, тоосоото үе соо ЦК-гэй хэhэн хүдэлмэриие, партиин бүхы ажабайдалые гүйсэд харуулна.

Энэ үе соо ЦК-гэй гол шухала теоретическэ хэдэ хэдэн томо асуудалнуудые хараhан ба табиhаниинь мэдээжэ. Энэ хадаа манай хүндэ индустриие саашаданъ хүгжөөхэ замууд тухай, коммунистическэ байгуулалтын мүнөөнэй шатые сэгнэхэ тухай асуудалнууд, уласхоорондын политикын ба бусад асуудалнууд болоно.

Партиин XIX съездын hүүлээр Центральна Комитет ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэлгэдэ эсэргүү тэмсэл тухай асуудалые зоримгойгоор (идейнэ хэлбэришэгүй, теоретическэ зоримгой ябадал тухай хэлэнэб) табиhан байна. Энэ хүнгэн асуудал бэшэ. Гэбэшье, ЦК энээндэ зүб, марксистско-ленинскэ, партийна харюу үгөө. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэлтэ хадаа хоротой шүтэлгэ мүн. Тэрэ хадаа үргэн ниитые, партиие, тэрээнэй хүтэлбэрилхы кадрнуудые доошонь дарана.

Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэлгын бурууе элишэлhэн, арад үргэн ниитын үүргые, партиин ба тэрээнэй хүтэлбэрилхы кадрнуудай үүргые, вождьнорой үүргые марксистско-ленинскэ ёhоор зүб ойлгоhон ябадал хадаа партиин нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ туйлай ехэ удхашанартай. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэлгэдэ эсэргүү тэмсэл манай партиин хамтын хүтэлбэриин бии болоjо, нягтаар жагсалтын тон шухала эрхэ нүхэсэл болоhон байна.

Партиин хамтын хүтэлбэри хадаа зүбөөр хүтэлбэрилхэ, партиин ба гүрэнэй ажабайдалай тон шухала асуудалнуудые бүхы талаhаань гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзөөд, ленинскэ ёhоор шиидхэхэ ябадал хангажа үгэнэ.

Эгээн шухалань юуб гэхэдэ, партиин хамтын хү… тийна, хэлбэриш… ленинскэ үндэhэ… дээд, нягтаар жа…

Партиин олон… сэлэй үедэ би бо… илалта түгэлдэр… гаа советскэ обще… хы ба эмхидхэхы… логшо партиин бү… үндэhэ hууринь б… торой ажабайдал… нуудые hэргээhэн… тиин нэгэдэлые б… лаа, бүри ехээр… (**Альга ташалга**).

Нүхэдүүд! Па… ямар онсо илгаат… лагдаhан амжалт… тэрэ хадаа промы… хоолой эд товары… богони болзор со… гохо бодото прогр… hаа коммунизмда… түргэдхэхэ програ… боломжотой байна…

Тиин КПСС-эй… нистическэ общест… ниальна ленинскэ… далда бодотоор б… партиин тэмсэлэй… болобо. XX съезд… мын илалта түгэ… съезд гэгдэн парт… байна. (**Нэрьемэ** а…

Центральна Ком… элидхэл ба зург… түсэб тушаа XX с… вэнүүдэй проект… экономикын, соци… научна ажабайда… ороной дэбжэлтые… ветскэ арадай ажа… жээхэ, социалисти… сэ шадалые бэхи… раата, асари ехэ… гоно. Энэ арга бо… най партиие, мана… хы дэлхэйн араду… ехэ жабхалантай… нист бүхэнэй, сове… сэдьхэлдэ патриот… баяр түрүүлхэ б… **шалга**).

Энэ советскэ па… най пролетарска… таhаршагүй холбо… бидэнэр агуу ехэ х… дай демократиин… ажалшадтай ахад… боотойгоор, дэлхэ… дай ажалшадай… дэмжэлгын орш… низм байгуулжа б… **ташалга**).

Тоосоото үе соо… хүсэн, тэрээнэй хү… дахин дахин ша… арад өөртөө үнэн… нягта жагсаалтай,… тай гэжэ энэ ша… Парти хадаа хату… жагсаалтай, байд… хатуужаhан, Совет… ехэ Коммунистическ… түрэдэ хүрэмэ лени… Комитедтэй юм. (… **ташалга**).

Ленинскэ Центр… хүтэлбэри доро ма… нэгэдэлтэй парти,… хүтэлбэри доро С… баатарлиг араду… түгэс илалта туй… **альга ташалга**).

Редактор Д. Л…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37 партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и перевод… культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00699 Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР.